

Jaarverslag 2004

Gemeenschapsonderwijs | Jaarverslag 2004

Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

Jaarverslag 2004

| Gemeenschapsonderwijs | Jaarverslag 2004 |

Inhoud

Woord vooraf	4
Onze missie	7
Gemeenschapsonderwijs implementeert Algemeen strategisch plan	9
Drie sturingsniveaus	9
Vier werkstromen	9
Overheidsbeleid en de visie van het Gemeenschapsonderwijs	13
Memorandum	13
Antwoord op de discussienota 'Onderwijs en Vorming 2004-2009'	15
De vrije keuze	17
Reorganisatie van het Gemeenschapsonderwijs	19
Herstructurering van de administratieve diensten	19
Vernieuwde adviescommissies	22
Activiteiten en vooruitzichten	25
Algemene ondersteuning	25
• Regionale contactdagen	25
• Informatica	25
• Onderwijspersoneel	26
• Onderwijsorganisatie	27
Pedagogische ondersteuning	32
• Pedagogische Begeleidingsdienst (PBD)	32
• Centrum voor Nascholing	35
• Permanente Ondersteuningscel voor de CLB's (POC)	40
Andere diensten	43
• Gemeenschappelijke Preventiedienst	43
• Sociale Dienst voor de Personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs vzw	43
Cijfers en feiten	45
De positie van het gemeenschapsonderwijs in het onderwijslandschap	45
Financiën	52
Infrastructuur	61
Klachtenmanagement	62
Structuur van het Gemeenschapsonderwijs	67
Raad van het Gemeenschapsonderwijs	67
Afgevaardigd bestuurder	69
• Administratieve diensten	70
• Pedagogische diensten	71
• Andere diensten	72
De Scholengroepen	76
Organisaties verbonden aan het Gemeenschapsonderwijs	82

Woord vooraf

In 2004 werd het Memorandum van het Gemeenschapsonderwijs meteen na de Vlaamse verkiezingen aan de informateur overhandigd. Dit document is een cruciaal instrument gebleken om een gefundeerd antwoord te geven op de discussienota 'Onderwijs en vorming 2004-2009' die de nieuwe Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming eind oktober uitbracht.

In de herstructurering van onze diensten boekten wij vooruitgang. Na de publicatie in het Belgisch Staatsblad van de drie personeelsbesluiten van de Vlaamse regering (23 juli 2004), kon mijn voorganger een definitief organogram vastleggen voor een personeelsformatie van 218 voltijdse betrekkingen. Na de installatie van de directieraad werden functiebeschrijvingen en functieprofielen opgesteld voor de overblijvende betrekkingen.

Het Algemeen strategisch plan werd verder geïmplementeerd. Eind 2004 mochten wij prat gaan op een goed gevulde projectenportefeuille, waaraan zowel onze diensten als scholen en scholengroepen een bijdrage leverden.

Participatie, inspraak, medezeggenschap is voor het Gemeenschapsonderwijs een hoofdzaak. Daarom werd in het najaar van 2004 heel wat energie besteed aan de verkiezing van de schoolraden. De administratie zette een grootschalige sensibilisatiecampagne op om ouders en personeelsleden aan te sporen zich kandidaat te stellen en zorgde ook voor de nodige informatie en initiatie.

Naar aanleiding van het overheidsinitiatief om elke werkplek vanaf 1 januari 2006 rookvrij te maken, werd in onze administratie aangevangen met het uitstippelen van een ernstig gezondheidsbeleid voor de komende jaren: er werd een visie ontwikkeld, er werd gepeild naar rookgewoonten in de scholen en bij de eigen diensten, naar eet- en drinkgedrag, sport en beweging bij de leerlingen. Op basis daarvan werd een hele waaier van acties, projecten en maatregelen voorbereid om scholen te helpen in hun strijd tegen ongezonde leefgewoonten.

Maar bovenal ging de aandacht naar de kwaliteit van het lesgeven, naar de directeur als pedagogisch begeleider van zijn of haar team. Scholen waar de directeur die taak vervult, zijn doorgaans effectiever: ze hebben een gemeenschappelijke visie op de schoolcultuur, de leerkrachten stemmen hun activiteiten op elkaar af, de overlegstructuur functioneert er goed. De leerwinst van de leerlingen is er hoger en daar is het ons allemaal om te doen.

Daarom streven wij naar een centrale administratie die, samen met de Pedagogische begeleidingsdienst, de directeur in zijn organisatorische en pedagogische opdracht ondersteunt en bijstaat.

Paul De Knop
voorzitter

Urbain Lavigne
afgevaardigd bestuurder

Onze missie

Onze missie

Het Gemeenschapsonderwijs heeft als opdracht de vrije schoolkeuze in Vlaanderen en Brussel te waarborgen. Het waarborgt het grondwettelijke recht van ouders en leerlingen op kwaliteitsvol en open onderwijs, met eerbied voor de rechten van het kind en van de mens, ongeacht geslacht, afkomst, filosofische en godsdienstige opvattingen van de individuele persoon.

Het Gemeenschapsonderwijs richt zich op de ontwikkeling van de totale persoon en tracht met iedere leerling een maximale leerwinst te bereiken.

Het Gemeenschapsonderwijs kiest voor een democratisch bestuur.

De personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs onderschrijven de gemeenschappelijke waarden, de doelstellingen en het ideaal van dit onderwijs, zoals ze geformuleerd zijn in het *Pedagogisch Project van het Gemeenschapsonderwijs* (PPGO).

Om zijn missie te verwezenlijken, hanteert het Gemeenschapsonderwijs als organisatie een constante gedragslijn, die steunt op de zeven kernwaarden van zijn pedagogisch project:

- kwaliteit
- innovatie en creativiteit
- respect voor diversiteit
- betrokkenheid
- openheid en verdraagzaamheid
- oog voor de maatschappelijke werkelijkheid
- vorming van de totale persoon

Kwaliteit

Het Gemeenschapsonderwijs streeft kwaliteit na die gedefinieerd wordt als:

- de hoogst mogelijke leerwinst voor iedere leerling;
- een hoog welbevinden in de leef- en werkomgeving van zijn participanten;
- de maximale en voortdurende professionalisering van zijn personeel.

Innovatie en creativiteit

Het Gemeenschapsonderwijs moedigt intellectuele nieuwsgierigheid en creatief denken en handelen aan. In die zin staat het open voor verbetering en vernieuwing op alle niveaus van de organisatie.

Respect voor diversiteit

Het Gemeenschapsonderwijs neemt zijn rol op in de multiculturele en pluriforme samenleving en streeft naar eenheid in verscheidenheid.

Betrokkenheid

Het Gemeenschapsonderwijs betreft zijn participanten actief bij het beleid. Het communiceert op een transparante wijze met al zijn participanten.

Openheid en verdraagzaamheid

Het Gemeenschapsonderwijs

- waardeert de eigenheid van zijn participanten;
- bestrijdt vooroordelen en discriminatie;
- respecteert de emotionele en religieuze opvattingen van zijn participanten;
- respecteert de morele en culturele opvattingen van zijn participanten;
- stelt het pluralisme als een fundamentele waarde voorop en verbindt zich ertoe om die waarde aan zijn leerlingen door te geven;
- is gericht op waarden;
- is gericht op de ontwikkeling van de persoonlijkheid van elke leerling, met respect voor ieders specificiteit.

Oog voor de maatschappelijke werkelijkheid

Het Gemeenschapsonderwijs bereidt voor op participatie in een democratische samenleving. Het houdt bij de uitbouw van zijn pedagogisch project rekening met economische, sociale, culturele, politieke en technologische evoluties.

Vorming van de totale persoon

Het Gemeenschapsonderwijs is gericht op de vorming van de totale persoon en beoogt zelfstandigheid door mondigheid, kritische ingesteldheid en verantwoordelijkheidszin te stimuleren.

Het Gemeenschapsonderwijs stimuleert levenslang en levensbreed leren.

Toen de opdracht voor externe begeleiding bij de implementatie van de *Strategische beleidsnota 2003-2007* en het Algemeen strategisch plan (ASP) gegund was, werden een aantal organen opgericht die noodzakelijk waren om de begeleidingsopdracht vlot te laten verlopen.

Behalve een coördinerende ASP-cel werden in januari 2004 ook een projectteam en een stuurgroep in het leven geroepen. In de praktijk evolueerde het projectteam tot aansturend geheel. Daarom, en ter wille van de efficiëntie, werd de stuurgroep in september 2004 opgeheven en vervangen door een uitgebreid projectteam.

Drie sturingsniveaus

De term 'Algemeen strategisch plan' staat voor het geheel van plannen, projecten en activiteiten die nodig zijn om de *Strategische beleidsnota* uit te voeren. Om het ASP te kunnen implementeren, werden drie sturingsniveaus vooropgesteld: het overkoepelend en ondersteunend niveau, het entiteitniveau (opgedeeld in 38 entiteiten) en het projectniveau. De term 'entiteit' staat voor een scholengroep, afdeling of dienst. Concreet betreft het de 28 scholengroepen, de centrale administratieve en pedagogische diensten, de Raad van Directeurs CLB (RADI) en de Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs (ROGO). De algemeen directeur, het afdelingshoofd of diensthoofd is 'hoofd van de entiteit'.

Vier werkstromen

De implementatie werd opgesplitst in vier werkstromen:

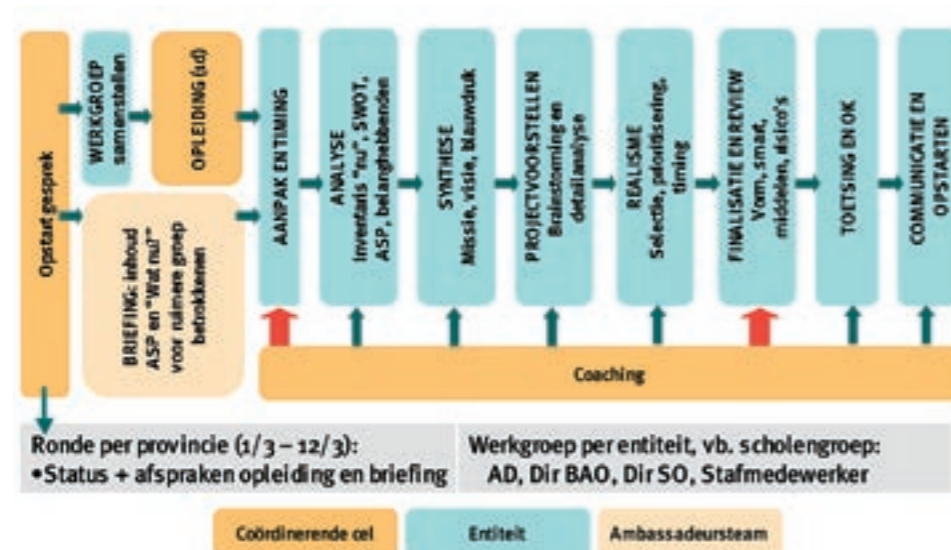
- implementatieplanning
- opvolging, feedback, evaluatie en portfoliomanagement
- integratie, verbetering en verankering
- ondersteunende communicatie

Implementatieplanning

De implementatie van het ASP is zeer complex: er zijn veel betrokken partijen, projecten en afhankelijkheden. De *Strategische beleidsnota* top-down vertalen in een 'perfect' gebalanceerde en geoptimaliseerde portfolio aan activiteiten zou lang duren, zo niet onmogelijk zijn. Daarenboven zou met die werkwijze de verantwoordelijkheid en autonomie van de entiteiten niet gerespecteerd worden.

Daarom werd geopteerd voor een bottom-up proces van implementatieplanning, waarbij de nadruk lag op het entiteitniveau, in het bijzonder op de scholengroepen. Alle entiteiten werden opgeroepen om, met de *Strategische beleidsnota* als inspiratiebron, zelf een implementatieplan op te stellen.

Aanpak bottom-up implementatieplanning (detail)

Deze aanpak impliceerde het organiseren van opstartvergaderingen in elke provincie (met de hoofden van de entiteit of hun afgevaardigde), het oprichten van ASP-werkgroepen in elke entiteit en het installeren van een ambassadeursteam.

Dit team lichtte de *Strategische beleidsnota* inhoudelijk toe voor een ruimere groep betrokkenen. De leden van de ASP-werkgroepen kregen een meer diepgaande eendaagse opleiding rond implementatieplanning en projectmanagement. In totaal vonden twaalf eendaagse opleidingen plaats. Er werd bijzondere aandacht besteed aan verschillende aanpakmogelijkheden, zoals het organiseren van één of meer workshops of het werken via een cascadeproces.

De coördinerende ASP-cel bood elke entiteit ondersteuning en coaching, stelde sjablonen en templates ter beschikking, organiseerde of hielp bij workshops en verstreekte advies allerhande. Specifiek voor de scholengroepen stelde de cel een inventaris op van de projecten en verbeterinitiatieven die al voltooid of opgestart waren en een leeswijzer met een korte, gestructureerde opsomming van acties per domein.

Op die manier speelde de administratie in op de behoefte van de scholengroepen aan structuur, inzicht en concrete voorbeelden bij de *Strategische beleidsnota*. De ASP-cel verwees geïnteresseerden door naar deskundigen en contactpersonen met relevante expertise binnen het net. Zodoende werd informatie binnen het net uitgewisseld.

Nagenoeg alle entiteiten stapten in het planningsproces in. Meer informatie over de beleidsplannen en -projecten en een overzicht van de volledige projectportefeuille is te vinden op de website <http://aspecten.gemeenschapsonderwijs.be/>.

Opvolging, feedback, evaluatie en portfoliomanagement

Om het daadwerkelijk opstarten en uitvoeren van projecten in goede banen te leiden, werd een robuust mechanisme voor feedback en opvolging (rapportageproces) opgestart. Via dit mechanisme wordt de status van de projecten en activiteiten bewaakt. Voor de rapportage werden sjablonen met bijbehorende richtlijnen ontwikkeld. Verantwoordelijken werden gecoacht in het opmaken van een efficiënte rapportage.

De ASP-cel zorgt voor de centrale coördinatie en stuurt het implementatieproces waar nodig bij. De cel spoort onder meer die domeinen op waarover nog onvoldoende projecten worden opgenomen. In dit verband werd 'de effectieve school' als prioritair ASP-thema voor het volgende werkjaar naar voor geschoven. In december 2004 organiseerde de cel een reflectiedag over dit thema in het Kasteel van Ham.

Naast een opvolgingsmechanisme is er ook een evaluatiemechanisme vereist dat het mogelijk maakt om de kwaliteit van de resultaten te testen en continu na te gaan of de strategische doelstellingen bereikt worden. Er is al aangevangen met het definiëren van meetindicatoren en het ontwikkelen van een meetmechanisme voor elk van de strategische doelstellingen.

Integratie, verbetering en verankering

Deze werkstroom omvat onder meer het definiëren van de integratiepunten en de wisselwerking tussen enerzijds de implementatieplannen en het portfolioproces en anderzijds een aantal standaardprocessen. Een integratiepunt is bijvoorbeeld het maken van welbepaalde planningsafspraken in het kader van de evaluatie of het koppelen van schoolactieplannen aan het schoolwerkplan.

Continu werken aan een beter systeem van beleidsplanning, projectplanning, rapportage en evaluatie en de communicatie hieromtrent, ook dat behoort tot deze werkstroom.

Ondersteunende communicatie

De implementatieplanning ging gepaard met een reeks initiatieven die betrekking hebben op rechtstreeks ondersteunende communicatie, bijvoorbeeld: bilaterale gesprekken met de voorzitter en de afgevaardigd bestuurder, presentatie en validatie in het projectteam (maandelijks) en presentatie en validatie bij de Raad van het Gemeenschapsonderwijs en bij de CoördinatieRAad van algemeen directeurs (Co-RA) (op uitnodiging).

Maar er waren ook initiatieven voor een ruimer publiek van uiteenlopende doelgroepen, zoals de leden van de ASP-werkgroepen, onderwijspersoneel en ouders. Voor hen werd onder meer de website ASPecten gemaakt en werd promotiemateriaal ontwikkeld in de vorm van stickers, affiches, bladwijzers en brochures. Tijdens de regionale contactdagen werd er bijzondere aandacht besteed aan de implementatieplanning.

Overheidsbeleid en de visie van het Gemeenschapsonderwijs

Overheidsbeleid en visie

Memorandum

Met de Vlaamse parlementsverkiezingen van 13 juni 2004 in het vooruitzicht, nam de Raad van het Gemeenschapsonderwijs op 23 januari 2004 het initiatief om een *Memorandum* voor te bereiden, waarin de verzuchtingen voor de volgende legislatuur op een rijtje werden gezet.

In een eerste fase zetten de algemeen directeurs (verenigd in de Co-RA), de directeurs (verenigd in Dirgo) en de centrale administratie een eisenpakket op papier, samengebond in een korte nota met aandachtspunten die volgens het Gemeenschapsonderwijs essentieel zijn om goed onderwijs te waarborgen. Die nota werd al in maart aan de Vlaamse democratische politieke partijen bezorgd.

Intussen werd gewerkt aan een uitgebreider document, het *Memorandum*, bestemd voor de regeringsformatie. Hierin zijn de standpunten verzameld van alle interne bestuur- en adviesorganen, verenigingen en diensten van het Gemeenschapsonderwijs. Het werd op 18 juni door de Raad goedgekeurd en op 21 juni 2004 aan Vlaams informateur Yves Leterme overhandigd. In september werd dezelfde tekst ruim maatschappelijk verspreid in de vorm van een brochure. In het *Memorandum* vraagt het Gemeenschapsonderwijs aan de Vlaamse overheid onder meer om

- resoluut te kiezen voor minder regeltjes en minder planlast, zodat scholen zich volop kunnen wijden aan hun kerntaak, namelijk lesgeven;
- de verhouding tussen de externe kwaliteitszorg (inspectie), de pedagogische begeleiding en de interne kwaliteitszorg kritisch te evalueren;
- eindtermen en ontwikkelingsdoelen bij te sturen en te vereenvoudigen;
- de schotten tussen de onderwijsvormen op een gerichte en goed doordachte manier af te bouwen, zodat het 'watervalstelsel' gestopt wordt;
- de relatie tussen onderwijs en bedrijfsleven te verbeteren, zodat jongeren ruimere jobkansen krijgen;
- een flexibeler personeelsbeleid in de scholen mogelijk te maken, b.v. door loopbaandifferentiatie, flexibeler in- en uittreden, het uitbouwen van een middenkader;
- de reglementering rond reffectatie en wedertewerkstelling te herzien;
- nog meer maatregelen te treffen die het lerarenberoep aantrekkelijker maken en het welbevinden van het schoolpersoneel waarborgen;
- de directeursfunctie en -bezoldiging op te waarderen;
- de hervorming van de lerarenopleiding af te ronden;
- meer mogelijkheden te scheppen voor in-service training van leraren.

Zeer belangrijk is vooral dat de wachtlijsten in de scholenbouw worden weg-
gewerkt. Voor het Gemeenschapsonderwijs alleen al is er voor meer dan 250
miljoen euro aan investeringen nodig. Publiek-private samenwerking of Bevaks
(beleggingsvennootschappen met vast kapitaal) kunnen onder bepaalde voor-
waarden zeer specifieke noden lenigen, maar dat ontslaat de overheid niet
van haar fundamentele opdracht om in eigentijdse infrastructuur te voorzien.

Het Gemeenschapsonderwijs pleit in het *Memorandum* ook voor een nieuw
financieringssysteem dat op vier pijlers berust:

- basisfinanciering voor elke school;
- financiering per leerling;
- gewogen parameters volgens specifieke kenmerken van de leerlingen,
de school, de onderwijsvorm en het onderwijsniveau;
- toegevoegde middelen voor vrije schoolkeuze, bijkomende opdrachten (levens-
beschouwelijke vakken) of specifieke noden (leerlingen, internaten e.d.).

De grondwettelijke opdracht om de vrije schoolkeuze te waarborgen vergt aan-
zienlijke financiële inspanningen van het Gemeenschapsonderwijs. Het is bereid
om te investeren in de samenwerking met het officieel gesubsidieerd onderwijs,
maar vraagt dat de politiek een helder standpunt formuleert over de wijze
waarop men vandaag de vrije keuze gewaarborgd wil zien en over het bijbeho-
rende kostenplaatje.

Het Gemeenschapsonderwijs vraagt met aandrang aan de Vlaamse regering om
te voorkomen dat zijn werkingsmiddelen verder krimpen door de uitvoering van
het Tivoli-akkoord (het afgesproken groeipad naar een verdeling van de wer-
kingsmiddelen tussen de gesubsidieerde netten en het Gemeenschapsonderwijs
volgens de 76/100-verhouding).

Antwoord op de discussienota 'Onderwijs en Vorming 2004-2009'

Na de Vlaamse verkiezingen werd Frank Vandenbroucke minister van Werk,
Onderwijs en Vorming. Op 27 oktober 2004 stelde hij zijn discussienota voor,
die de basis vormde voor zijn definitieve beleidsnota. Op 19 november stuurde
het Gemeenschapsonderwijs de minister een uitgebreid antwoord, dat uiteraard
in het verlengde lag van het *Memorandum*.

Globaal beoordeelt het Gemeenschapsonderwijs de discussienota als positief.
Het vindt er heel wat van zijn bezorgdheden in terug. Toch wordt in de brief
gewezen op een aantal cruciale punten.

Het Gemeenschapsonderwijs wenst mee te praten over de voorwaarden waar-
onder gesubsidieerde vrije en officiële scholen erkend kunnen worden als open
instellingen en over de wijze waarop de vrije keuze kan worden ingevuld.

De minister wil de strikte beschotten tussen het onderwijs en andere vormings-
verstreckers in het erkennen van competenties wegwerken door een algemene
kwalificatiestructuur uit te bouwen. Het Gemeenschapsonderwijs is van mening
dat de eindverantwoordelijkheid voor het erkennen van competenties bij het
onderwijs moet blijven, zeker voor het leerplichtonderwijs waar het gaat om
algemene vorming en het uitreiken van diploma's.

De overheid moet een actief toelatingsbeleid waarborgen, dat de toenemende
segregatie tegengaat en in sancties voorziet voor scholen die het streven naar
integratie niet respecteren. Elke school moet de verhouding in de regio tussen
autochtonen en allochtonen zoveel mogelijk benaderen.

Het voornemen van de minister om vernieuwingsprojecten te laten uittesten
in scholen die als 'proeftuin' willen dienen, wordt positief onthaald, maar het
Gemeenschapsonderwijs vraagt wel om meer betrokken te worden bij de bespre-
kingen daarover.

De expertise in trajectbegeleiding die in het deeltijds beroepssecundair onderwijs is opgebouwd mag niet verloren gaan. Het netwerk dat in 20 jaar tijd is uitgebouwd met andere opleidingsverstrekkers, sociale partners, sectorfondsen, werkgevers, welzijnswerk, promotoren van brugprojecten enz. moet blijven bestaan.

Als er één systeem van netoverstijgend leerlingenvervoer in samenwerking met de Lijn komt, wil het Gemeenschapsonderwijs zijn bussen kunnen blijven inzetten als beroepsvervoerder.

Voor het basisonderwijs moet netoverschrijdend vervoer georganiseerd worden in samenwerking met alle steden en gemeenten en niet in de vorm van projecten hier en daar. De bussen van het Gemeenschapsonderwijs rijden immers door verschillende gemeenten.

Voor de leerlingen van het secundair onderwijs moeten de stopplaatsen beter en objectief worden ingeplant en afgestemd op de scholen. In streken waar het aanbod van reguliere lijnen niet volstaat, vraagt het Gemeenschapsonderwijs dat er belbussen worden ingezet.

Het Gemeenschapsonderwijs vraagt gepaste omkadering en extra middelen voor infrastructuur voor kinderen met een fysieke handicap en met extreme gedrags- en emotionele problemen.

Daarnaast blijft het Gemeenschapsonderwijs de aandacht vestigen op de noodzaak om de wachtlijsten in de scholenbouw weg te werken. Jaar na jaar heeft het Gemeenschapsonderwijs middelen moeten 'prefinancieren' voor infrastructuurwerken waarop het recht heeft via vastleggingsmachtigingen. Als de overheid deze achterstallige tegoeden betaalt, kan het Gemeenschapsonderwijs al een ruimer deel van de bouwplanning uitvoeren. De overheid moet ook structureel in middelen voorzien voor ICT-infrastructuur op alle niveaus en voor eigenaanderhoud van schoolgebouwen.

In het bijzonder blijft het Gemeenschapsonderwijs pleiten voor een ander, netonafhankelijk financieringssysteem (met een basisfinanciering en een financiering per leerling op basis van leerling- en schoolspecifieke kenmerken), voor een eenvormig financieel toezicht voor alle netten en een aangepaste financiële omkadering om vrijekeuzeonderwijs te kunnen waarborgen.

De vrije keuze

De grondwettelijke opdracht van het Gemeenschapsonderwijs om te garanderen dat ouders in heel Vlaanderen en Brussel vrij kunnen kiezen voor een open en pluralistisch pedagogisch project, vloeit voort uit ons onderwijsregime. Er wordt namelijk een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de scholen die de Gemeenschap opricht en financiert in verhouding tot de behoeften en anderzijds de instellingen van het vrij onderwijs die de overheid subsidieert. In het basisonderwijs wordt de vrije keuze geregeld door het decreet basisonderwijs; hier gaat het om de vrije keuze tussen officieel onderwijs en vrij onderwijs gebaseerd op een erkende levensbeschouwing. Voor beide strekkingen (officieel en vrij onderwijs) kan aan de vrije keuze voldaan worden door in leerlingenvervoer te voorzien.

Het Gemeenschapsonderwijs heeft de grondwettelijke opdracht neutraal onderwijs te verstrekken en in bepaalde gevallen pluralistisch onderwijs tot zijn recht te laten komen. Die keuzevrijheid van de ouders ligt weliswaar aan de oorsprong van een aantal gunstnormen, onder meer op het vlak van programmatie en rationalisatie, maar dwingt het Gemeenschapsonderwijs tot een bijna onmogelijk economisch model.

Het Gemeenschapsonderwijs wil zijn aanwezigheid in Vlaanderen onverkort handhaven, maar wenst ook de keerzijde van dit zogenaamd bevoorrechte stelsel te belichten, namelijk de gevolgen voor de kostprijs van de infrastructuur, de werkingskosten (inclusief administratieve omkadering), en, wegens de grotere afstand tussen woonplaats en school, de kosten voor het aanbieden van leerlingenvervoer en warme maaltijden 's middags. Dit laatste heeft op zijn beurt een weerslag op de infrastructuur en het aantal MVD-personeelsleden.

Het Gemeenschapsonderwijs verwacht van de politieke overheid een duidelijke uitspraak over het concept van de vrije keuze dat in een hedendaagse samenleving verantwoord en noodzakelijk is en verwacht tevens een financieel engagement voor de gevolgen van deze vrije keuze.

Op 1 april 2004 besliste de raad van bestuur van Scholengroep Hasselt om de basisschool Alken met ingang van 31 augustus 2004 te sluiten. De Raad van het Gemeenschapsonderwijs legde zich op 30 april 2004 bij deze beslissing neer op voorwaarde dat per 1 september 2004 een nieuwe basisschool van het Gemeenschapsonderwijs zou worden opgericht, zodat de grondwettelijke keuzevrijheid gewaarborgd wordt.

Reorganisatie van het Gemeenschapsonderwijs

Reorganisatie

Herstructurering van de administratieve diensten

Nieuwe personeelsformatie

De drie hiernavolgende personeelsbesluiten van de Vlaamse regering voor de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 23 juli 2004 en zijn op die datum in werking getreden:

- het besluit van de Vlaamse regering (2 april 2004) tot vaststelling van de personeelsformatie van de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs;
- het besluit van de Vlaamse regering (28 mei 2004) tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 14 april 2000 houdende de toekenning van een verlof voorafgaand aan de pensionering aan de ambtenaren van de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs (dit besluit verlengt de uitstapregeling van 1 juni 2004 tot 1 december 2007);
- het besluit van de Vlaamse regering (28 mei 2004) tot vaststelling van de overgangsregeling voor het personeel van de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs.

De personeelsformatie werd vastgesteld op 218 voltijdse eenheden en 4 functies van preventieadviseur (die uitdovend buiten de personeelsformatie kunnen ingevuld worden door personeelsleden van niveau B of C die over de vereiste kwalificatie beschikken). Op de personeelsformatie kunnen maximum 10 betrekkingen van niveau A of B 'geblokkeerd' worden door personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs die met verlof zijn wegens opdracht. Ten hoogste 7 betrekkingen van niveau A kunnen 'geblokkeerd' worden door hooggekwalificeerde contractuele personeelsleden.

Nieuw organogram

Een externe consultant heeft de afgevaardigd bestuurder geadviseerd bij het ontwikkelen van het organogram en op 22 april 2004 zijn eindrapport neergelegd. Na beraadslaging in de directieraad en in het tussenoverlegcomité heeft de afgevaardigd bestuurder op 31 augustus het organogram van de administratieve diensten definitief vastgelegd.

Het organogram bepaalt de nieuwe organisatiestructuur en houdt daarbij rekening met de personeelsformatie van 218 betrekkingen. Het heeft de volgende doelstellingen: concentratie op kerntaken, accent op klantvriendelijkheid, beleidsvoerend vermogen versterken, communicatie en intern kwaliteitsmanagement versterken. Het voorziet in 4 afdelingen en 6 stafdiensten.

Afdelingen

1. Onderwijsorganisatie en -personeel
2. Financiën
3. Infrastructuur
4. Interne organisatie

Stafdiensten

1. Secretariaat Raad, voorzitter en afgevaardigd bestuurder
2. Projectbeheer
3. Interne kwaliteitscel (inclusief klachtencoördinator)
4. Beleidscel
5. Interne en externe communicatie (inclusief TCGO)
6. Preventiedienst

Op basis van dit organogram worden de functiebeschrijvingen en functieprofielen per functie of groep van functies ontwikkeld. Zij vormen de basis voor de nieuwe dienstaanwijzing van personeelsleden binnen de nieuwe structuur. Omdat de personeelsformatie sterk verminderd is, wordt de toewijzing geregeld volgens het besluit van de Vlaamse regering omtrent de overgangsregeling. Dit zal worden verwezenlijkt na de installatie van de nieuwe directieraad.

De personeelsleden die geen nieuwe dienstaanwijzing kunnen krijgen bij deze 218, zijn boventallig en worden met behoud van hun rechten overgedragen naar de diensten van de Vlaamse overheid. In afwachting daarvan kunnen zij ingezet worden bij de scholengroepen en de huidige administratie.

Aanwijzing mandaathoudende afdelingshoofden

Op 17 december 2004 heeft de Raad van het Gemeenschapsonderwijs de beslissing van de afgevaardigd bestuurder bekrachtigd om de volgende mandaathoudende afdelingshoofden aan te stellen als afdelingshoofd:

- Lieve Van Tichelen voor Interne organisatie;
- Luc Jansegers voor Financiën;
- Marc Smets voor Onderwijsorganisatie en -personeel.

Op 20 december 2004 ontvingen de ambtenaren van niveau A die in aanmerking kwamen een oproep om te kandideren voor de betrekkingen van afdelingshoofd Infrastructuur en afdelingshoofd ad interim Financiën.

PERSONEELSBEWEGINGEN

Van de aanvankelijk (begin 2004) 268 ambtenaren zijn er na de verlenging van de uitstapregeling in de loop van het jaar 11 uitgestapt en 13 gepensioneerd, waarvan er 5 al vroeger waren uitgestapt. Eén ambtenaar nam ontslag. Op 31 december 2004 waren er bijgevolg nog 248 vast benoemde ambtenaren in dienst.

Het sectoraal akkoord 2001-2002 werd verder uitgevoerd: het vakantiegeld voor de rangen A4 tot A2 en gelijkgestelde schalen en voor de rangen A1, B3, B2, C3 en C2 werd opgetrokken, van respectievelijk 70% en 80% naar 92 % van het brutosalaris van de maand april van het vakantiejaar (2004).

Vanaf 1 december 2004 werd op basis van het intersectoraal akkoord 2001-2002 aan de niveaus A en B een lineaire loonsverhoging met 1% toegekend. In het raam van het sectoraal akkoord 2003-2004 werd aan de personeelsleden de getrapte verhoging van de eindejaarstoelage toegekend met nominaal:

- 5% voor de rangen D1 (en E1), D2, D3, C1 en B1;
- 4% voor de rangen A1, C2, C3, B2 en B3;
- 3% voor de rangen A2 tot A4.

Vernieuwde adviescommissies

Op voorstel van de CoördinatieRaad van algemeen directeurs (Co-RA) nam de Raad van het Gemeenschapsonderwijs op 30 april 2004 de beslissing om de centrale adviescommissies te vernieuwen. De Raad opteerde voor drie soorten commissies: permanente, ad hoc en projectgebonden commissies. De permanente commissies vergaderen maandelijks, de commissies ad hoc enkel als het vereist is. Projectcommissies worden opgericht onder de vleugels van een permanente commissie naar aanleiding van een specifiek project (bijvoorbeeld 'Accent op Talent').

Thans fungeren er acht permanente commissies: *Algemeen en pedagogisch beleid, Personeelsbeleid, Financiën, Infrastructuur, COM-ICT, Basisonderwijs, Secundair onderwijs en Centra voor volwassenenonderwijs*. De zes commissies ad hoc concentreren zich op het *Buitengewoon onderwijs*, het *Deeltijds kunstonderwijs*, het *Deeltijds beroepssecundair onderwijs*, de *Internaten en voorzieningen*, het *Leerlingenvervoer* en de *Centra voor leerlingenbegeleiding*. Hun secretariaat berust bij de betrokken afdeling of sector van de administratie. In de commissies zetelen (op enkele uitzonderingen na) in principe drie algemeen directeurs, drie personeelsleden van de administratie, een lid van de

Pedagogische Begeleidingsdienst en drie vertegenwoordigers namens de instellingen (lokaal niveau). Elke commissie wordt voorgezeten door een algemeen directeur. De algemeen directeurs werden voorgedragen door de Co-RA, de personeelsleden van de administratie door het bevoegde afdelingshoofd, de vertegenwoordigers van de Pedagogische Begeleidingsdienst door de adviseur-coördinator. De afgevaardigden namens het lokale niveau werden 'gerekruiteerd' aan de hand van een elektronische oproep bij alle instellingen van het Gemeenschapsonderwijs. Op basis van de kandidaturen werd voor elke commissie een rangorde van kandidaten opgesteld volgens kwaliteit en betrokkenheid bij de verschillende deeldomeinen. Finaal werden de leden van de respectieve adviescommissies aangewezen door de afgevaardigd bestuurder.

Vanaf september 2004 werden de vernieuwde adviescommissies geleidelijk aan opgestart. De administratie ontwikkelde voor hen een model van huishoudelijk reglement, een uniforme regeling voor reis- en maaltijdvergoedingen en (voor elke commissie afzonderlijk) een beheerstoepassing op het intranet van het Gemeenschapsonderwijs.

Activiteiten en vooruitzichten

Activiteiten en vooruitzichten

Algemene ondersteuning

Regionale contactdagen

Tijdens de jaarlijkse regionale contactdagen komen de centrale beleidsmakers samen met de directeurs en de algemeen directeurs om elkaar te ontmoeten en van gedachte te wisselen. In 2004 vond er een ontmoeting plaats op 28 april in Brabant (KTA 1 Diest), op 4 mei in Antwerpen (KTA Deurne), op 6 mei in Oost-Vlaanderen (KTA Geraardsbergen), op 13 mei in Limburg (Hogeschool Limburg) en op 26 mei in West-Vlaanderen (Hotelschool Oostende).

Aan de directeurs werd toelichting verstrekt bij het *Memorandum van het Gemeenschapsonderwijs*. Zij kregen ook meer concrete uitleg bij de implementatie van het Algemeen strategisch plan. De Stichting Vlaamse Schoolsport werd kort voorgesteld en er werd verslag uitgebracht over de bezinningstweedaagse van de Raad. Tot slot werd hulde gebracht aan gepensioneerde directeurs, pedagogisch adviseurs en begeleiders.

Informatica

Nieuwe servers

In nauwe samenwerking met de laureaat van het lastenboek werd het nagevoeg volledige machinepark in het computerlokaal van de centrale administratie vernieuwd. Verschillende computers die meer dan hun trouwe dienst hadden bewezen, werden van de hand gedaan.

Nu beschikt het Gemeenschapsonderwijs over een hoog presterende omgeving, gebaseerd op de SAN/NAS-technologie. De vier database servers draaien op een SUN solaris 5.9 omgeving. De servers voor de Windows-omgeving zijn 'blade servers' van HP-Compacq.

De beveiligingssoftware werd naar een recentere versie geüpdatet.

Onderwijspersoneel

Arbeidsreglementen

Arbeidsreglementen zijn niet meer enkel in de privé-sector verplicht. Een wet van 18 december 2002 maakt ze ook verplicht voor werknemers van de openbare sector, dus ook voor het personeel in de instellingen van het Gemeenschapsonderwijs.

In samenspraak met de centrale adviescommissie Personeelsaangelegenheden heeft de centrale administratie een aantal modellen van arbeidsreglement voor de scholengroepen (die werkgevers zijn) uitgewerkt. Over die modellen werd centraal formeel met de representatieve vakorganisaties onderhandeld. Ze werden op de webstek van het Gemeenschapsonderwijs geplaatst, tegelijk met richtlijnen voor verdere behandeling. Een aantal scholengroepen heeft intussen al het hele traject naar wettige arbeidsreglementen afgelegd; andere scholengroepen zijn onderweg.

Functiebeschrijvingen

Op 1 september 2004 werd in het secundair onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie de functiebeschrijving algemeen van kracht. Voor alle personeelsleden in deze onderwijsniveaus die voor meer dan 104 dagen zijn aangesteld, wordt een functiebeschrijving opgesteld. Functiebeschrijvingen maken deel uit van een meer bijdetijds HRM-beleid. Vanaf het schooljaar 2006-2007 zullen ze ook als basis worden gebruikt voor een nieuw evaluatiesysteem. De regering zal nog nader moeten bepalen welke status de functiebeschrijvingen vóór 1 september 2006 precies hebben, op welke wijze men vanaf 2006 zal evalueren en hoe het college van beroep zal worden samengesteld bij een evaluatie “onvoldoende”.

Directeurs die problemen ondervinden bij het vinden of het ontwikkelen van functiebeschrijvingen kunnen bij de centrale administratie terecht voor hulp. Hier is ook het secretariaat van de Begeleidingscommissie Functiebeschrijvingen gehuisvest, waarin behalve interne deskundigen ook vertegenwoordigers van de representatieve vakorganisaties zetelen.

Bekwaamheidsattesten directeur

Op 24 mei 2004 werden in het Kaaitheater te Brussel 210 bekwaamheidsattesten uitgereikt aan kandidaten die de proeven voor het ambt van directeur met succes aflegden: 78 voor het gewoon basisonderwijs, 19 voor het buitengewoon basisonderwijs, 81 voor het secundair onderwijs, 3 voor het buitengewoon secundair onderwijs, 23 voor het volwassenenonderwijs, 2 voor het deeltijds kunstonderwijs en 4 voor de centra voor leerlingenbegeleiding.

De krijtlijnen werden getrokken voor een vernieuwde directeursopleiding. De klemtoon ligt daarbij op de pedagogische en agogische kwaliteiten van de directeur. Het wordt een opleiding van twee jaar, gevolgd door een jaar in-service training.

In afwachting dat dit nieuwe traject wordt opgestart, besliste de Raad van het Gemeenschapsonderwijs als overgangsmaatregel om in 2004 bijkomende proeven te organiseren voor wie regulier was ingeschreven voor de opleiding en proef in 2001-2002 en 2003-2004, maar het bekwaamheidsattest niet behaalde.

Onderwijsorganisatie

Monitoring van scholen

Er werd een projectwerkgroep opgericht die aan de hand van bepaalde analyses instrumenten probeert te ontwikkelen om scholen te ‘monitoren’. Er wordt vooral gekeken naar de evolutie van de schoolbevolking, omgevingsfactoren, indicatoren van kansen(on)gelijkheid, leerlingenstromen en het functioneren van de schoolteams.

Gelijke kansen en diversiteit

De administratie coördineerde een aantal dossiers rond diversiteit, de problematiek van de hoofddoek, het participatiedecreet en het *Decreet betreffende gelijke onderwijskansen-I*. De standpunten van het Gemeenschapsonderwijs werden in de Vlaamse Onderwijsraad en via de media bekendgemaakt.

Naar aanleiding van het hoofddoekendebat deed de administratie begin 2004 een bevraging bij alle gemeenschapsscholen. Op grond van de resultaten werd de toestand geanalyseerd. De Raad formuleerde een standpunt.

Op 19 en 20 maart 2004 hielden de Raad, de afgevaardigd bestuurder, de afdelingshoofden van de centrale administratie, de voorzitter van de CoördinatieRAad van algemeen directeurs, en het hoofd van de Pedagogische Begeleidingsdienst een bezinningstweedaagse. Zij bespraken onder meer welke waarden men moet beschouwen als waarden waarover niet kan worden onderhandeld in het kader van de mensenrechten. De besluiten van de tweedaagse resulteerden in een ASP-project dat initiatieven moet stimuleren voor een actief pluralisme op school. Het omgaan met diversiteit wordt een belangrijk thema in onze eigen nascholingsprogramma's en in ons gesprek met de hogescholen over de lerarenopleiding.

In het *Decreet betreffende gelijke onderwijskansen-I* werden enkele wijzigingen aangebracht, onder meer de voorrangsregeling voor broers en zussen en de voorrangsregeling voor Nederlandstaligen in Brussel-Hoofdstad. De administratie coördineerde het standpunt van het Gemeenschapsonderwijs daarover. Samen met de begeleiders van de lokale overlegplatforms werkte zij hieromtrent een voorstel van implementatie voor de scholen en een modelbrief voor de ouders uit. De modellen van schoolreglement werden aangepast aan de wijzigingen in de regelgeving.

Participatie

Het Gemeenschapsonderwijs heeft al heel wat gerealiseerd op het vlak van participatieve structuren. Daardoor heeft het een traditie opgebouwd van wederzijds respect en onderlinge afspraken. Toch blijft er nog heel wat te doen, zeker als het een echt participatieve cultuur wil bevorderen.

Het denken en handelen rond participatie werd in 2004 aangezwengeld door de verkiezing van de schoolraden. In het kader van de *Strategische Beleidsnota 2003-2007* werden projectvoorstellen uitgewerkt en ingediend. De centrale administratie werkte een informatie- en sensibilisatiecampagne uit voor alle geledingen en participanten. Voor de leden van de schoolraden werden vormingsactiviteiten ontwikkeld. In het verlengde daarvan wordt nagedacht over vorming en begeleiding van ouders, leerlingen en personeel. Om hen beter te kunnen bereiken, wordt de vorming lokaal georganiseerd. Daarom werd de scholengroepen gevraagd mensen af te vaardigen die tot plaatselijke participatiedeskundigen kunnen worden opgeleid. Er is ook in ondersteuning voorzien bij de installatie van de medezeggenschapscolleges op 1 april 2005.

Gezondheidsbeleid

In het vooruitzicht van de nieuwe regelgeving rond roken heeft het Gemeenschapsonderwijs zich voorgenomen een actief tabakspreventiebeleid te ontwikkelen. Een werkgroep van een aantal deskundigen bereidde het rookbeleid voor. Maar gaandeweg groeide het besef dat ook de fysieke conditie van de leerlingen en hun eet- en drinkgewoonten problematisch zijn. De werkgroep besloot daarom zijn actieterrein uit te breiden en een globaal pakket van maatregelen in het kader van een geïntegreerd gezondheidsbeleid voor te stellen. Betrokkenheid van alle onderwijsparticipanten staat daarbij centraal. Het gaat om een aanbod van actiemiddelen waarop de scholen vrijwillig kunnen ingaan op basis van eigen interne keuzes.

Elke school krijgt de kans om zich tijdig te conformeren aan de nieuwe regelgeving en de werkplek rookvrij te maken, maar kan ook doorgroeien tot een totaal rookvrije instelling. Eerst worden de personeelsleden (vanuit hun voorbeeldfunctie) bij de actie betrokken, daarna de leerlingen. In het kader van gezondheidseducatie worden scholen gestimuleerd om hun leerlingen gezonde eet- en drinkgewoonten bij te brengen en hen tot meer lichaamsbeweging aan te sporen. De administratie stelt middelen, personeel en knowhow ter beschikking die scholen kunnen helpen om hun versie van het gezondheidsbeleid te ontwikkelen.

Basisonderwijs

In november werd in Lier een eerste ontmoetingsdag voor de coördinatoren basisonderwijs georganiseerd. Uit de evaluatie ervan bleek dat er wel degelijk nood is aan een permanent discussie- en ontmoetingsforum voor de scholengemeenschappen. Er wordt dan ook volop aan gewerkt om dat forum eerlang te realiseren.

In het kader van de vrijwaring van de vrije keuze en de uitbouw van een volwaardig pluralistisch openbaar onderwijsnet bood de administratie technische ondersteuning bij de oprichting van de vrijekeuzeschool (BSGO Wonderwijs Alken) en bij de overname van de lagere gemeenteschool in Assenede.

In het kader van het Algemeen strategisch plan bezocht de administratie één successchool in elke provincie. Een verslag hiervan is te vinden op de webstek <http://aspecten.gemeenschapsonderwijs.be>. Er staat te lezen hoe deze scholen hun werking organiseren en hoe zij zich profileren. Basisscholen die een ASP-project rond profilering gestart zijn, kunnen bij de administratie presentaties over succesfactoren met praktische tips verkrijgen.

Secundair onderwijs

Om de continuïteit en de kwaliteit van de unieke maritieme opleidingen te waarborgen, verkreeg de administratie van de overheid dat aan het KTA Zwijndrecht een forfaitair pakket uren-leraar wordt toegekend, naar analogie van het Provinciaal Maritiem Instituut te Oostende.

De administratie speelde een belangrijke rol in de programmatie van de nieuwe studierichting Podiumtechnieken in het technisch secundair onderwijs, die op 1 september 2004 in het KTA 1 Oostende van start ging. De programmatie ging gepaard met het opstellen van het onderwijsconvenant *Podiumtechnieken*, waarin onder meer de programmatievoorwaarden zijn vastgelegd.

Een belangrijke stap in de netoverstijgende samenwerking was de ondertekening door de vier onderwijsverstrekkers van het *Netoverstijgend Memorandum van het Nijverheidsonderwijs*. Daarin onderschrijven zij hun gemeenschappelijke bezorgdheden ten aanzien van het technisch en beroepsonderwijs. Een tweede feit was de toetreding van het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen tot de Stichting *Techno+*, die de herwaardering van het technisch secundair onderwijs tot doel heeft.

Op 1 september 2004 startte de nieuwe studierichting Basismechnica in de 2de graad van het beroepssecundair onderwijs. Ze kwam in de plaats van de studierichtingen Metaal en Nijverheid; ze wordt aangeboden in een clustercombinatie van de onderdelen Auto, Machines en Koeling en warmte.

Voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) was 2004 veelbetekenend. Er was niet alleen de viering van 20 jaar DBSO, waarvan de presentatie van het boek *Verhalen uit onze wereld* het absolute hoogtepunt was. Ook werden de onderhandelingen afgerond die ervoor zorgden dat DBSO-leerlingen voortaan een getuigschrift 2de graad secundair onderwijs kunnen behalen. Een ander belangrijk gegeven waren de tijdelijke projecten die moeilijk bemiddelbare jon-

geren in het DBSO helpen om over te stappen naar de arbeidsmarkt. Voor het Gemeenschapsonderwijs werden zeven projecten geselecteerd.

De administratie was verder betrokken bij het herschrijven van sector- en onderwijsconvenants, bij het experiment modulair onderwijs in het gewoon secundair onderwijs en bij leerlingenstages praktische, technische, kunst- en algemene vakken. Scholen die hulp vroegen bij hun herprofilering kregen de nodige ondersteuning. De administratie startte ten slotte met een aantal projecten, zoals het uitschrijven van een nieuwe visie omtrent de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt en de doorstroming tussen het basis- en het secundair onderwijs.

Buitengewoon onderwijs

In de loop van 2004 organiseerde het Departement Onderwijs een reeks vergaderingen over de toekomstige functie en vorm van het buitengewoon onderwijs. De conclusies ervan werden opgetekend in een eindrapport dat aan de nieuwe regering werd overhandigd. Het Gemeenschapsonderwijs blijft inzake 'Maatwerk' bij de standpunten die het eerder al innam. Inclusief onderwijs moet worden ingevoerd vanuit de bestaande structuren, zoals het geïntegreerd onderwijs (GON).

Er moet ook gestreefd worden naar een pragmatisch evenwicht tussen gewoon en buitengewoon onderwijs. Integratie is niet voor alle leerlingen mogelijk. Er moet voldoende omkadering zijn voor elke leerling met speciale onderwijsbehoeften, in welke onderwijsvorm hij ook terecht komt. Kiest men voor een vorm van geïntegreerd onderwijs, dan moeten ontwikkelingsdoelen en handlingsplannen in het gewoon onderwijs geïntegreerd worden.

In 2004 is het autismeproject van toenmalig minister Vanderpoorten in een aantal pilotscholen van start gegaan. Het project is erop gericht vanuit een aantal scholen voor buitengewoon onderwijs de expertise rond autisme in het gewoon onderwijs te vergroten. De administratie ontwikkelde het organisatiemodel dat bij de realisatie van het project wordt gehanteerd; het is geïnspireerd op de modulaire werkvorm die momenteel door Welzijn in het project rond integrale hulpverlening wordt gebruikt.

Volwassenenonderwijs

Het Gemeenschapsonderwijs heeft op 1 september 2004 drie afdelingen van het volwassenenonderwijs overgeheveld naar het hoger onderwijs. Het CVO Deurne-Antwerpen droeg bij protocol zijn afdelingen Monumenten- en landschapszorg en Stedenbouwkunde en ruimtelijke planning over aan de Hogeschool Antwerpen. Het CVO-IVV Gent-Zottegem droeg bij protocol zijn afdeling Stedenbouwkunde en ruimtelijke planning over aan de Hogeschool Gent.

Pedagogische ondersteuning

Pedagogische Begeleidingsdienst (PBD)

Vorming

In het Algemeen strategisch plan neemt vorming en competentie management een belangrijke plaats in. Er werden heel wat initiatieven genomen voor themadagen en vormingsmomenten. Pedagogisch adviseurs professionaliseerden zich volgens de behoeften van hun individueel begeleidingsplan.

Projectgroepen Algemeen strategisch plan

Naast de reguliere werking focuste de dienst in het kader van het Algemeen strategisch plan op vijf speerpuntprojecten die permanent werden bijgestuurd.

- De directeur als onderwijskundig leider: directeurs moeten op de lange termijn competent worden om leerkrachten onderwijskundig te begeleiden en hen te ondersteunen bij het creëren van een professionele leeromgeving;
- Een sterk middenkader: in deze eerste fase werd in nascholing voorzien voor de leden van de begeleidingsdienst, zodat ze het zorgbeleid op schoolniveau en de opleiding van de verschillende coördinatoren kunnen ondersteunen;
- Vormgeven aan een evaluatiebeleid: dit project ondersteunt en begeleidt initieel vijf scholen in het ontwikkelen en vormgeven van een coherent evaluatiebeleid op school- en klasniveau; uiteindelijk moeten leraren professioneler worden en moet het schoolteam sterker samenhangen. Bijgevolg versterkt de school haar identiteit;
- Differentiatie in het basisonderwijs: om schoolteams beter in staat te stellen klasinterne differentiatie te realiseren, wil deze projectgroep met een gezamenlijke visie schoolteams begeleiden bij het omgaan met verschillen. Hiertoe werd een draaiboek voorbereid om bij alle begeleiders vaardigheden rond klasinterne differentiatie te ontwikkelen;
- Communicatie met scholen rond lessentabellen en leerplannen: deze projectgroep werkt aan een betere communicatie van de dienst met scholen en scholengroepen rond nieuwe lessentabellen en leerplannen. De visie achter vernieuwingen wordt toegelicht, de professionaliteit die er in scholen is wordt erkend (en daardoor wordt de participatie versterkt), de beschikbare communicatiekanalen worden beter aangewend.

Thematische werkgroepen

Niveauoverschrijdend

De werkgroep *Leerwinst* kwam tot een proeve van omschrijving van het begrip 'leerwinst' en bepaalde de voorwaarden waaronder de (voortgang van) leerresultaten wordt gemeten.

De werkgroep *Zelfevaluatie* organiseert op aanvraag een studiedag over het opzetten van een zelfevaluatiebeleid op school.

Behalve studiedagen over 'Wij spreken participaans!' en 'Leerlingenparticipatie op schoolniveau' organiseerde de werkgroep *Leerlingenparticipatie* in 2004 opnieuw een wedstrijd en een congres over dit thema.

Basisonderwijs

De werkgroep *Gelijke Onderwijskansen* bereidt concrete acties rond gelijke onderwijskansen en zorgbeleid strategisch en inhoudelijk voor, voert ze mee uit en volgt ze op, evalueert ze en stuurt ze bij. Zolang het onderwijsvoorrangsbeleid in het buitengewoon secundair onderwijs blijft bestaan, wordt met deze werkgroep verder gewerkt aan de lespakketten GASV, i.s.m. de reguliere begeleiding voor het buitengewoon secundair onderwijs, NT2 en de Vlaamse Onderwijsraad.

De werkgroep *ICT* werkte onder andere een strategie uit om ICT-coördinatoren te begeleiden en ondersteunde de collega's van de dienst bij het opstellen van ICT-beleidsplannen in hun try-outscholen.

De werkgroep *Kleuteronderwijs* begeleidde een aantal initiatieven van de begeleidingsdienst rond contractwerk en differentiatie.

Secundair onderwijs

De werkgroep *Vakoverschrijdend leren* bood een aantal studiedagen aan rond vakoverschrijdende eindtermen (VOET), zoals: 'VOET, spelenderwijs', 'VOET: de volgende stap' en 'Met VOET stap voor stap vooruit'.

Ook de werkgroep *Begeleid zelfgestuurd leren* bood een studiedag aan.

Vakgroepen

Om voor elk vakkengebied een beter overzicht te geven, heeft de dienst in 2004 de vakwerkgroepen (die enkel voor het secundair onderwijs fungeren) gestructureerd per vakkengroep:

- Moderne talen
- Wiskunde, wetenschappen
- Plastische, muzikale en lichamelijke opvoeding
- Industriële technieken, voeding-verzorging en economie
- Cultuur en projecten

Zo kon de dienst de interne vakgroepwerking verbeteren en de activiteiten van de collega's nog beter op elkaar afstemmen.

Studiedagen

Ook voor leerlingenevaluatie, leerlingenbegeleiding en vakgroepwerking bood de dienst verder studiedagen aan.

Permanente aandacht voor de kerntaken

Basisonderwijs

In het verlengde van vorige schooljaren werd uitdrukkelijk aandacht besteed aan de kerntaken, namelijk: streven naar betere kwaliteit op het niveau van de leergebieden en het beleidsvoerend vermogen van de school ondersteunen.

Secundair onderwijs

In 2004 lag de klemtoon vooral op het begeleiden van vakgebonden aspecten en het ondersteunen en begeleiden van de school bij haar pedagogisch beleid.

Tijdens het schooljaar 2003-2004 moest een veelheid aan nieuwe leerplannen worden ontwikkeld (3de graad) en geïmplementeerd (2de graad). Daardoor ging in 2004 opnieuw veel aandacht naar curriculumontwikkeling. Er werd begeleid op het niveau van de organisatie en van de school, zowel individueel als via school- en schoolgemeenschapgebonden of regionale en provinciale vakgroepen en studiedagen.

Er werd meer aandacht besteed aan begeleiding na de doorlichting. De regio-adviseur moet dit coördineren, vakoverstijgend opvolgen en de betrokken vak-adviseurs erover informeren. De specifieke ondersteuning - systeembegeleiding en methodeonderwijs - werd verzorgd door collega's belast met deze opdracht.

Zoals vorige jaren trachtte de dienst mee te werken aan het ondersteunen van de scholen als sterke pedagogische organisaties. De klemtoon ligt op het zelf-ontwikkend vermogen van scholen als relatief autonome instellingen.

Volwassenenonderwijs

De ontwikkeling van leerplannen voor het volwassenenonderwijs werd meer en meer netoverstijgend aangepakt. Voor informatica en talen is hier al sprake van. Om wildgroei tegen te gaan, wordt er voortaan gestreefd naar één leerplan voor eenzelfde (lineaire of modulaire) opleiding.

Tijdens de diverse vakgroepvergaderingen werd er voornamelijk van gedachte gewisseld over het implementeren van nieuwe leerplannen talen, het uittekenen van leerlijnen over de graden heen, het vastleggen van kern- en uitbreidingsleerstof op basis van de goedgekeurde curricula, het toetsen van taalvaardigheid, het gebruik van didactische hulpmiddelen (focus op ICT), de portfolio en de steun aan Europese projecten en uitwisselingen. De verschillende centra zijn tot vandaag slechts matig geneigd tot Europese samenwerking, al lijkt de trend nu om te slaan.

Het samenbrengen van deskundigheid, onder impuls van de dienst, bij het ontwikkelen van nieuwe leerplannen heeft hiertoe de aanzet gegeven. Vakgroepwerking kan over het algemeen nog intenser.

Ook voor het volwassenenonderwijs is een procedure vastgelegd voor het opvolgen van doorlichtingen. Deze procedure blijkt voldoende te werken. Alleen het gebruik van de aanstijpt komt in de centra voor volwassenenonderwijs moeilijk op gang. Toch belet dit de pedagogisch adviseurs en begeleiders niet om de centra algemene of vakgebonden ondersteuning te bieden.

Centra voor leerlingenbegeleiding

Tussen de PBD, de centra voor leerlingenbegeleiding en de RAD (RAad voor Directeurs CLB) werden een vijftal belangrijke gebieden afgebakend:

- aspecten binnen de verschillende domeinen van de leerlingenbegeleiding;
- de implementatie van het CLB-decreet;
- het voorbereiden op de visitatiecommissie en de centra ondersteunen bij hun zelfevaluatie;
- nieuwe personeelsleden begeleiden;
- negatieve of beperkt gunstige doorlichtingen opvolgen.

DOORDENKERTJES

De 'Doordenkertjes' zijn lezingen-met-debat op woensdagmiddag, waarop al wie betrokken is bij het Gemeenschapsonderwijs wordt uitgenodigd. Ook in 2004 liep deze reeks verder. Er werden vier 'Doordenkertjes' gehouden:

- Effectieve scholen in het TSO en BSO (Frans Daems en Rita Rymenans, UA)
- De invloed van het geslacht der leerkrachten op prestaties, vaardigheden en waarden van de leerlingen (Jessy Siongers, Vrije Universiteit Brussel)
- Regionale verschillen in studieresultaten (Toon Kuppens, Vrije Universiteit Brussel)
- De kwaliteit van leerwerkprojecten (stages) (Tine Baert, KU Leuven)

Centrum voor Nascholing

Duurzame ontwikkeling: van interne naar externe vernieuwing

De vernieuwing waarvoor het Centrum in 2003 gekozen had, werd in 2004 doorgezet en vooral in de diepte uitgewerkt. Het samenwerkingsverband tussen de drie pedagogische diensten kreeg een formele basis toen op 26 maart de Raad een nota over de samenwerkingsstructuur goedkeurde. Anderzijds was de uit-

voering van het Algemeen strategisch plan op het niveau van het Centrum de directe aanleiding om een strategie in de richting van duurzame kwaliteitsverbetering uit te stippelen.

De samenwerking tussen het Centrum voor Nascholing, de Pedagogische Begeleidingsdienst en de Permanente Ondersteuningscel voor de CLB's nam concrete vormen aan: er werden gemeenschappelijke projecten opgezet of projecten voor de leden van de begeleidingsdienst (i.v.m. intervisie, de vorming van vakgroepvoorzitters en de opleiding van opleiders). Het traditionele overleg over het aanbod voor het schooljaar 2004-2005 werd geïntensifieerd. Er werd een gemeenschappelijke logistieke cel samengesteld met personeelsleden van de drie diensten.

De reflectiegroep van het Centrum die eind 2003 gestart was, bereikte na grondige discussie een consensus over missie, visie, kwaliteitszorg algemeen en kerntaken. Aan operationele en functionele doelstellingen wordt verder gewerkt, afhankelijk van een nieuw beleidsplan.

De discussie over deze doelstellingen mondde alvast uit in vier projecten in het kader van het Algemeen strategisch plan:

- de effectiviteit van initiatieven rond onderwijsprofessionalisering meten;
- aanbodgestuurde nascholing omschakelen naar projectmatige vraagsturing van uit een aantal specifieke thema's waarrond het Centrum expertise kan bieden;
- interne en externe communicatie verbeteren;
- zoveel mogelijk scholen bereiken: de eigen positionering ten opzichte van andere organisaties altijd opnieuw bekijken, zonder de gekozen pedagogische lijn te verloochenen.

De tekst van de missieverklaring legt de nadruk op de begrippen 'waardenpluralisme', 'brede professionaliteit', 'leerwinst', 'participatie' en 'beleidsvoerend vermogen van scholen'.

Centraal bleef ook de notie 'kwaliteitsondersteunende dienst'; geen eenvoudige opdracht. De werkgroep van deskundigen 'kwaliteitszorg' die de Vlaamse regering in 2003 geïnstalleerd heeft, schrijft dat de bestaande ondersteuningsinitiatieven hun werk vaak leveren vanuit een zeer grote inhoudelijke expertise en tot grote tevredenheid van de deelnemende scholen. Er is echter een oplossing nodig voor de verscheidenheid in timing, regelgevende basis, voorwaarden in contracten of subsidiebesluiten, sturingsmogelijkheden, de wisselende bekendheid bij de doelgroep en het gebrek aan een duidelijk algemeen kader over ondersteuning.

Ten slotte werden de externe samenwerkingsverbanden waar mogelijk uitgebreid. Het gaat om de vzw BOCO van Scholengroep Brussel, de universiteiten van Brussel en Antwerpen, Erasmushogeschool Brussel en vooral het nu eengemaakte Regionaal ExpertiseNetwerk Vlaanderen. Het REN genereerde voor het Centrum ongeveer € 40.000 inkomsten, wat ongeveer 70 sessies vertegenwoordigt.

De meerwaarde ligt vooral in het feit dat het een netoverstijgend initiatief is. Het Centrum bleef ook vertegenwoordigd in werkgroepen van de Pedagogische Begeleidingsdienst (leerlingenparticipatie en leerlingenbegeleiding).

De grote domeinen (Leerlingenbegeleiding, Onderwijsmanagement en ICT) gingen de weg op van een omvorming tot projectgroepen rond verwante thema's, wat op termijn een flexibeler structuur mogelijk maakt en getuigt van een vernieuwde didactische visie op ICT (geen apart expertisegebied maar een geheel van werkvormen dat alle thema's doorkruist).

Zorg

Het prioritair nascholingsthema *De zorgcoördinator: bewaker van kwaliteitszorg en gelijke kansen* bracht 300 deelnemers de nodige inzichten en vaardigheden bij om de functie van zorgcoördinator in het basisonderwijs op een verantwoorde wijze uit te oefenen. Er werd ook een vervolgtraject aangeboden. *Zorg op maat van de school* gaf 288 deelnemers de gelegenheid via initiatie en verdieping vaardigheden op te bouwen in teamcoaching en communicatie met teamleden, ouders en leerlingen. Daarbovenop volgden ze verdiepende sessies over stoornissen zoals ADHD, dyslexie en autisme. In het najaar van 2004 werden voorbereidingen getroffen om in 2005 een gelijkaardig traject aan te bieden aan personeelsleden in het secundair onderwijs.

Het Centrum heeft ook ingespeeld op de constante vraag naar nascholing rond de aanpak van gedrags- en emotionele problemen, meer in het bijzonder rond agressie en pesten. Een meer praktijkgerichte aanpak van het traject *Gedragsproblemen specifiek voor het buitengewoon onderwijs* wordt volop voorbereid. Het Centrum overweegt ook om de kernthema's hiervan op te nemen in een nascholingsaanbod voor het gewoon basis- en secundair onderwijs. Het Centrum voorzag met succes in de behoefte van leraren secundair onderwijs aan nascholing rond het leerlinggericht evalueren, het evalueren van attitudes en van vakoverschrijdende, motorische, stage-, GIP- en praktijkvaardigheden.

Vakoverschrijdend werken

De vernieuwde aanpak van de muzische vorming die in 2003 een start nam, bleek in 2004 een succes te zijn. De opsplitsing in de domeinen Beweging, Beeld, Media, Drama en Muziek biedt de leraren de mogelijkheid gerichter keuzes te maken die aansluiten op de eindtermen.

Voor het domein Beweging werden een zestal projecten aangeboden rond items als relaxatie, creatief dansen, schrijf- en woorddans, bewegen vanuit prentenboeken. Het Centrum bereikte meer dan 240 individuele cursisten en verzorgde een dertigtal studiedagen. Het domein Muziek focuste op de professionalisering in het kleuteronderwijs. Onder de ca 80 cursisten bevonden zich studenten van de lerarenopleiding.

Niet elke leerkracht beschikt over competenties in om het even welk gebied. Daarom is muzisch werken een ideaal middel om samen te werken en is een muzisch project het middel bij uitstek om vak-, klas- en schooloverstijgend te werken. Concrete realisaties in dit verband zijn de nascholingsprojecten *Over de schutting* en de talrijke activiteiten in scholen rond kunstprojecten in samenwerking met de vzw GeoArt.

Kadervorming

Het aanbod aan projecten voor individuele inschrijving voor het schooljaar 2004-2005 (17) is licht afgenomen tegenover dat voor het schooljaar 2003-2004 (20). Dat komt omdat de vraag rechtstreeks van de scholen(groepen) komt. Deze evolutie werd ingezet met het *Decreet betreffende de lerarenopleiding en de nascholing* (1996) en is nu volop zichtbaar. Bovendien hebben de budgetten die de scholen ontvangen om nascholing te organiseren of te kopen, in 2003 voor het eerst hun volle omvang bereikt. We verwachten dat deze trend naar meer vraagsturing zich zal doorzetten.

Toch bleef ook in 2004 een ruim aanbod bestaan. Enerzijds programmeerde het Centrum op basis van gepeilde behoeften van beginnende directeurs, anderzijds bood het projecten aan over onderwerpen die kunnen rekenen op een grote belangstelling van het onderwijsveld. Wij moeten deze projecten enkele jaren na elkaar aanbieden, willen we een voldoende groot aantal scholen (de kritische massa) bereikt hebben om een gewenste verandering ook serieus doorgang te laten vinden.

Voorbeelden voor het secundair onderwijs zijn onder meer *Werken met functiebeschrijvingen en functioneringsgesprekken* of de opleiding van mentoren van beginnende leraren, waarmee het Gemeenschapsonderwijs reeds vooruitliep op de beleidsnota van minister Vandenbroucke. Dit project speelt trouwens ook in op de noodzaak om jonge talentvolle leerkrachten tijdens hun ingroefase voor het onderwijs te behouden; en het past in de trend naar teamgericht werken op school.

Het programma rond *Methoden van zelfevaluatie* evolueerde: er wordt niet alleen voorbereid op een externe doorlichting, er wordt ook getoond hoe scholen zelf op eigen verantwoordelijkheid hun onderwijskwaliteit kunnen bewaken en 'monitoren'.

De opleiding voor het bekwaamheidsattest van directeur kon qua belangstelling zeker een succes genoemd worden. Voor het Centrum was het een krachttoer om de 437 kandidaten in zes maanden door het programma te loodsen tijdens 36 opleidingsdagen en 13 evaluatiedagen. De Raad besliste om deze opleiding

inhoudelijk en organisatorisch te vernieuwen. Om meer en dieper te peilen naar het inzicht van de kandidaten, zal de opleiding in de toekomst over een langere periode gespreid worden en gericht zijn op kleinere groepen die op een meer interactieve manier deelnemen.

Het steeds groeiende aandeel van de vraaggestuurde nascholing dwingt het Centrum om op korte termijn projecten te concipiëren en klaar te maken voor uitvoering. Maar het Centrum kan vrijwel enkel met externen werken, die een zelfstandig statuut hebben of verbonden zijn aan een ander instituut in een vrije marktomgeving. In feite leiden we dus onze eigen concurrenten op. Tegelijk merken we dat in de uitwerking van vraaggestuurde nascholingsprojecten marktgerichte factoren een belangrijker rol gaan spelen dan kwalitatieve (met name de kostprijs en de duur). Daarom moeten wij ons grondig gaan bezinnen over de wijze waarop wij kunnen en moeten omgaan met vraaggestuurde nascholing, en wel binnen een kader dat het Centrum overstijgt.

Ook het afstandslernen neemt toe. Deelnemers zullen steeds minder geneigd zijn om zich te verplaatsen, wat ons voor technische, pedagogische en didactische uitdagingen plaatst. Hier biedt de techniek kansen, maar tegelijk is ze een uitdaging waarop enkel arbeidsintensief kan worden ingegaan.

ICT: van technisch hulpmiddel tot didactische werkvorm

De nascholingsprojecten rond ICT zijn geëvolueerd van een 'gebruiksaanwijzing' voor bepaalde software tot het ontwikkelen van een specifieke werkvorm eigen aan het medium en gericht op specifieke leerdoelen. Een uitstekend voorbeeld hiervan is het project *ICT in het basisonderwijs*. Ook de digitale leeromgeving en de praktijk van digitale lespakketten en toetsen werden in het aanbod opgenomen.

Toch bleef het gebruik van nieuwe technieken, onder meer met didactische doelstellingen, erg populair. Zelfs een aantal zeer elementaire opleidingen zoals Excel, PowerPoint en Access, deden het in een competitieve omgeving nog erg goed. Nieuw was een grafisch pakket waarmee cursisten zelf een website en educatieve software kunnen ontwerpen.

Sociale opdracht

Het Centrum voor Nascholing is erkend als opleidingsverstrekker voor cursisten die met opleidingscheques willen betalen. Dat betekent dat zij tegen de helft van de normale prijs nascholing kunnen volgen, dat professionalisering mogelijk blijft voor wie dat wenst, en dat het Centrum zijn taak als organisatie met een sociale opdracht gemakkelijker kan verzoenen met een gezonde financiële situatie.

Permanente Ondersteuningscel voor de CLB's (POC)

Vijf niveaus van ondersteuning

Het *Decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding* (CLB's) heeft de opdracht van de POC in zeer algemene termen geformuleerd als 'instaan voor de netgebonden ondersteuning'. De CLB's van het Gemeenschapsonderwijs zijn de prioritaire doelgroep. Ook in 2004 heeft de POC zijn ondersteuningsopdracht verspreid over vijf niveaus. Bij de invulling ervan ontstonden echter nieuwe accenten.

Beleidsondersteuning

Na een interne SWOT-analyse en voorbereidende studie heeft de dienst in overleg met de ASP-coördinator vier projecten uitgewerkt:

- CLB van A tot Z;
- Integratie tijdschriftenbeheer Centrum voor Nascholing, Pedagogische Begeleidingsdienst en Permanente Ondersteuningscel;
- Een archiefbeheersplan voor POC, CLB en pedagogische diensten;
- Een systeem voor kwaliteitsmanagement (volgens ISO 9001) implementeren in diverse CLB's.

Met de Pedagogische Begeleidingsdienst en het Centrum voor Nascholing pleegde de POC intensief overleg over de ontwikkeling naar samenwerking en integratie van deze drie diensten. De basistekst die daaruit resulteerde (goedgekeurd door de Raad van het Gemeenschapsonderwijs) bevat een visie en een stappenplan waarmee de samenwerking concreet vorm kan krijgen. Ter wille van de gezamenlijke doelgerichtheid werd een structuur uitgewerkt met een bestuurscollege, een dagelijks bestuur en een logistieke cel die elk afgebakende taken hebben.

In verband met het CLB-beleid werd een werkgroep *Leertraject* opgericht met een afvaardiging van de RADI (Raad van directeurs CLB), de zorgcentra, de PBD en de POC. De werkgroep gaf de POC mandaat om de opleiding van nieuwe, beginnende CLB-medewerkers vorm te geven en te organiseren. Met de werkgroep *Nomenclatuur* werd een clustering van zorgvragen opgesteld die het mogelijk maakt om de CLB-activiteiten op een gestandaardiseerde wijze op te nemen in NICO (Netoverstijgend ICT-project voor CLB-gegevensbeheer i.s.m. het Departement Onderwijs). De tweede verwezenlijking is een handleiding die gebruikt wordt bij de informatiecampagne ten behoeve van de CLB-medewerkers. De werkgroep *Integrale Jeugdhulpverlening* besprak ad hoc het nieuwe *Decreet betreffende de integrale jeugdhulpverlening*. Centraal aandachtspunt waren de juridische implicaties van de wetgeving rond beroepsgeheim en het uitwisselen van informatie tussen de zes betrokken sectoren.

Centrale ondersteuning

Voor het onthaal en de initiatie van nieuwe CLB-medewerkers werd een onthaalbrochure ontwikkeld met gebruiksvriendelijke basisinformatie over de CLB-werking. Er werd een rubricering ontworpen om alfabetisch met trefwoorden te werken.

Rond kwaliteitszorg werd in samenwerking met diverse CLB's een inventaris van uitgeschreven werkprocessen en visieteksten gemaakt. De respectieve contactpersonen staan hierin vermeld en met hun toestemming wordt de inventaris opgenomen in de vernieuwde website van de POC. Op die manier worden goede praktijkvoorbeelden verspreid.

Met de werkgroep *Beroepsgeheim* werd een nieuwe aflevering van beantwoorde vragen verspreid. Er zijn opvallend veel nieuwe vragen bij: over het beroepsgeheim in relatie tot ouderlijk gezag en echtscheiding, het beroepsgeheim in samenwerking met dragers van ambtsgeheim, het beroepsgeheim en het doorspelen van medische gegevens. Momenteel zijn de antwoorden op 63 vragen gepubliceerd in de vorm van een aanvulstelsel.

Lokale ondersteuning

Tien CLB's vroegen hulp bij de implementatie van een kwaliteitssysteem. Er werd telkens gestart met een systeem van documentenbeheer. De deelnemende centra deelden hun kennis en werkprocessen met elkaar. Dit resulteerde in meer bereidheid om de taken te verdelen en een hoge klanttevredenheid. In twee centra nam de POC deel aan de vergaderingen van lokale werkgroepen rond beroepsgeheim en deontologie. In een aantal centra werd op verzoek van de directeur vorming gegeven voor de voltallige personeelsvergadering.

Ook talrijke vragen van individuele CLB-medewerkers werden beantwoord, met name over kwaliteitszorg, beroepsgeheim en deontologie.

Vorming/nascholing

In het kader van het Leertraject voor nieuwe CLB-medewerkers organiseerde de POC een Introductiedag met zeven (vooral regionale) edities. Tijdens een tweede vormingssessie werden de zorgprojecten van de RADI voorgesteld. Op uitdrukkelijk verzoek van de werkgroep Leertraject koos men voor de derde vormingssessie 'Beleidsplan-Afsprakennota's' als thema. Ook deze studiedag beleefde zeven hoofdzakelijk regionale afleveringen. De positieve samenwerking met de PBD bood hier een belangrijke meerwaarde.

Daarnaast werden nog andere vormingsinitiatieven ontwikkeld:

- ‘Oplossingsgericht werken in de leerlingenbegeleiding’ (samen met de vrije CLB’s, op verzoek van het Departement Onderwijs);
- ‘Leerlingenbegeleiding en aanpak van gedragsproblemen’ (samen met het Centrum voor Nascholing);
- ‘Omgaan met weerstand. Dwarsliggers houden de sporen recht’ (op verzoek van het Centrum voor Nascholing);
- ‘Kwaliteitszorg voor internaatbeheerders’ (idem);
- ‘Toepassing van de deontologische code’ (op verzoek van CLB Mechelen);
- ‘Beroepsgeheim: basiswetgeving en oefeningen’ (op verzoek van CLB Oudenaarde en CLB Genk-Maasland).

Diverse samenwerkingsverbanden deden een beroep op de POC voor vormingsmomenten rond het beroepsgeheim: de Brugse Welzijnsraad, het Netoverstijgend Schooloverleg regio Dendermonde, het Netoverstijgend CLB-overleg regio Dendermonde en regio Vilvoorde. Op verzoek van de pedagogisch adviseur CLB van het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG) werd een studiedag gehouden voor de CLB’s Gent, Brugge en Oostende van het gemeentelijk net.

Logistieke ondersteuning

De Uniforme Informatie en de telefonische informatielijn Hallo CLB werden afgeschaft. De logistieke ondersteuning bleef dus vrij gereduceerd.

De bibliothecaris-documentalist behandelde 46 vragen van externe klanten (CLB-medewerkers, ouders, leerlingen, leerkrachten, centrale administratie, PBD) naar informatie over de vier CLB-begeleidingsdomeinen en over waar men documenten in catalogi van uitgeverijen kan vinden.

Op verzoek van de afgevaardigd bestuurder werd de POC betrokken bij het project ‘Instellingenstudie en Archiefbeheer Vlaamse Administratie’ (IAVA) van het departement Vlaanderen van het Rijksarchief. Er wordt immers een nieuwe archiefwet voorbereid, die verplichtingen zal opleggen op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. In samenwerking met het Rijksarchief Beveren werd gestart met de opmaak van een archiefbeheersplan.

In de loop van het jaar is de POC verhuisd van de Zavelputstraat naar de J. de Lalaingstraat. Dit had gevolgen voor het PMS/CLB-Museum dat in voorbereiding was. Wegens plaatsgebrek werd de unieke collectie (473 museumstukken) in bruikleen overgedragen aan vzw De school van Toen (Gent). De plannen liggen voor om de collectie in de loop van 2005 toegankelijk te maken voor het publiek.

Andere diensten

Gemeenschappelijke Preventiedienst

De Gemeenschappelijke Preventiedienst stelde 517 preventieverslagen op, 260 risicoanalyses en 119 indienststellingsverslagen, conform het Koninklijk Besluit over arbeidsmiddelen en de machinerichtlijnen (CE-markering).

De dienst gaf vooral voorrang aan het ‘Beheersplan legionella’. Er werden 416 legionellaverslagen en 16 asbestinventarissen opgemaakt. De preventieadviseurs werden 47 keer geraadpleegd voor advies. Zij namen deel aan 20 externe studiedagen, onder meer over aansprakelijkheid bij arbeidsongevallen, gezondheid en aspecten van veiligheid, evacuatie- en interventieplannen, liften en de nieuwe regelgeving rond arbeidsmiddelen.

De scholen met didactische keukens worden nog steeds door een preventieadviseur geïnformeerd over de voedselveiligheidsprocedure die zij in acht moeten nemen.

De dienst werkte ook actief mee aan het rookbeleid.

Sociale Dienst voor de Personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs vzw

In de loop van 2004 werden 3.276 aanvragen voor tegemoetkomingen, premies, voorschotten of leningen ingediend. Het merendeel daarvan resulteerde in een uitkering.

De dotatie bleef op hetzelfde niveau als de voorgaande jaren maar wordt met grote vertraging uitgekeerd. Dit brengt met zich mee dat de rechthebbenden hun vergoeding slechts kunnen ontvangen naargelang de financiële middelen door de overheid beschikbaar worden gesteld. Bovendien wacht de vzw Sociale Dienst nog altijd op de uitvoering van CAO VI waarbij haar personeelsbestand tot 6 eenheden moet verhoogd worden. Door de beperktheid van de middelen en het aantal administratief medewerkers kon het dienstenpakket niet verder worden uitgebreid.

Ondanks de onderbezetting van de administratieve cel slaagde de vzw Sociale Dienst er toch in, door de informatisering verder door te drijven, om het groot aantal dossiers te verwerken en ook de dienstverlening te optimaliseren.

De positie van het gemeenschapsonderwijs in het onderwijslandschap

Het marktaandeel van het gemeenschapsonderwijs is moeilijk in één cijfer te vatten. Het varieert naargelang het gaat om voltijds of niet-voltijds onderwijs. Ook een uitsplitsing naar onderwijsniveau en -vorm is vereist om de juiste conclusies te kunnen trekken.

Het hiernavolgend overzicht schetst een contextueel en genuanceerd beeld van onze positie in het onderwijslandschap.

OVERZICHT INSTELLINGEN EN LEERLINGEN VAN HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS IN 2003-2004

NIVEAU	INSTELLINGEN	LEERLINGEN
VOLTIJDS ONDERWIJS		
<i>Basisonderwijs - gewoon</i>	359	82.759
<i>Basisonderwijs - buitengewoon</i>	37	6.218
<i>Secundair onderwijs - gewoon</i>	227	71.182
<i>Secundair onderwijs - buitengewoon</i>	20	3.948
TOTAAL	643	164.107
NIET-VOLTIJDS ONDERWIJS		
<i>Volwassenenonderwijs</i>	29	96.080
<i>Deeltijds kunstonderwijs</i>	15	9.439
<i>Deeltijds beroepssecundair onderwijs</i>	16	1.884
TOTAAL	60	107.403
INTERNATEN		
<i>Gewoon onderwijs</i>	40	2.118
<i>Buitengewoon onderwijs</i>	19	1.154
TOTAAL	59	3.272
LEERLINGENBEGELEIDING		
<i>Centra voor Leerlingenbegeleiding</i>	24	

Voltijds onderwijs

Voor een analyse van de leerlingencijfers baseren wij ons voor het schooljaar 2004-2005 op de oktobertelling van het Departement Onderwijs, uitgevoerd op 1 oktober 2004.

Om te vergelijken met de schooljaren 2000-2001 tot 2003-2004 maken we gebruik van de officiële tellingen van 1 februari, zoals ze gepubliceerd zijn in het Statistisch Jaarboek van het Departement Onderwijs.

Algemeen

In het schooljaar 2004-2005 volgden 164.107 leerlingen les in het gewoon en buitengewoon voltijds onderwijs van het gemeenschapsonderwijs.

ALGEMEEN					
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
<i>leerlingen</i>	160.032	160.239	165.527	167.486	164.107
<i>marktaandeel</i>	14,51%	14,55%	15,00%	15,14%	15,17%

De evolutie over de laatste vijf schooljaren wijst op een licht stijgende trend van het aantal leerlingen in het voltijds onderwijs - een toename met 2,55% tegenover het schooljaar 2000-2001, wat de algemene trend in Vlaanderen sterk overtreft (- 1,91%).

Gewoon basisonderwijs

In het schooljaar 2004-2005 volgden 82.759 leerlingen les in het gewoon basisonderwijs. Verdeeld over het kleuter- en lager onderwijs en de vijf recentste schooljaren geeft dit de volgende cijfers:

KLEUTERONDERWIJS					
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
<i>leerlingen</i>	30.851	31.005	32.240	32.312	28.584
<i>marktaandeel</i>	12,92%	13,04%	13,66%	13,75%	13,85%

LAGER ONDERWIJS					
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
<i>leerlingen</i>	54.391	54.080	55.775	55.397	54.175
<i>marktaandeel</i>	13,30%	13,28%	13,82%	13,86%	13,74%

Het kleuteronderwijs blijft de laatste jaren vrij constant. Tegenover het schooljaar 2000-2001 (spoedtelling) is er echter een lichte vooruitgang met 1.120 leerlingen of +4,08%. Hiermee zit het kleuteronderwijs ver boven de trend in Vlaanderen, die voor dezelfde periode -2,46% bedraagt. Voor het lager onderwijs stellen we een lichte daling vast. Vergeleken met 2000-2001 (spoedtelling) daalde het aantal met 94 leerlingen of 0,17%. Hiermee zit het lager onderwijs boven de trend in Vlaanderen, die voor dezelfde periode -3,53% bedraagt.

Zowel voor het kleuter- als voor het lager onderwijs stijgt het marktaandeel van het gemeenschapsonderwijs boven 13,70%.

Gewoon secundair onderwijs

In het schooljaar 2004-2005 volgden 71.182 leerlingen les in het gewoon secundair onderwijs. Verdeeld over de vijf schooljaren geeft dit de volgende leerlingencijfers en marktaandelen:

SECUNDAIR ONDERWIJS					
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
<i>leerlingen</i>	65.871	66.013	67.779	69.839	71.182
<i>marktaandeel</i>	16,00%	16,04%	16,19%	16,39%	16,33%

In vergelijking met het schooljaar 2000-2001 won het gewoon secundair onderwijs 5.311 leerlingen. Dit is een toename met 8,06%. Hiermee zit het boven de trend in Vlaanderen. Die bedraagt +5,91% ten opzichte van het schooljaar 2000-2001. Die toename resulteert in een winst van marktaandeel. Bekijkt men de cijfers per graad, dan geeft dit het volgende resultaat:

CIJFERS PER GRAAD					
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
<i>eerste graad</i>	22.205	22.374	23.015	23.848	23.935
<i>tweede graad</i>	21.367	21.828	22.603	22.902	23.366
<i>derde graad</i>	21.995	21.419	21.704	22.606	23.337

In elke graad nam het aantal leerlingen toe in vergelijking met 2000-2001:

- in de 1ste graad met 1.730 (+7,79%)
De trend in Vlaanderen bedraagt echter in diezelfde periode +7,71%;
- in de 2de graad met 1.999 (+9,35%)
De trend in Vlaanderen bedraagt hier +6,60%;
- in de 3de graad met 1.342 (+6,10%)
De trend in Vlaanderen bedraagt hier -1,33%.

Bekijkt men de cijfers per onderwijsvorm, dan krijgt men het volgende resultaat:

CIJFERS PER ONDERWIJSVORM					
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
ASO	17.537	17.253	17.458	17.916	18.465
marktaandeel	16,20%	16,09%	16,24%	16,30%	16,17%
TSO	9.631	9.820	10.272	10.462	10.621
marktaandeel	10,93%	11,19%	11,63%	11,74%	11,69%
BSO*	15.521	15.551	15.973	16.515	17.070
marktaandeel	20,82%	20,96%	21,31%	21,56%	21,67%
KSO	977	1.015	1.061	1.098	1.091
marktaandeel	20,95%	21,37%	21,14%	20,16%	19,43%

* inclusief 4de graad en het modulair onderwijs

In alle onderwijsvormen nam het aantal leerlingen toe in vergelijking met 2000-2001:

- in het ASO met 928 (+5,29%);
- in het TSO met 990 (+10,28%);
- in het BSO met 1.549 (+9,98%);
- in het KSO met 114 (+11,67%).

Deze evolutie resulteert in een stijgend marktaandeel voor het technisch en beroepssecundair onderwijs. Het marktaandeel van het gemeenschapsonderwijs in het algemeen en het kunstsecundair onderwijs neemt af.

Buitengewoon onderwijs

In het schooljaar 2004-2005 volgden 10.166 leerlingen les in het buitengewoon onderwijs. Dit is een toename met 1.247 leerlingen tegenover het schooljaar 2000-2001.

Verdeeld over het kleuter-, lager en secundair onderwijs geeft dit de volgende cijfers:

BUITENGEWOON ONDERWIJS					
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Kleuter	468	485	522	519	527
marktaandeel	28,06%	28,85%	30,24%	30,17%	29,99%
Lager	5.185	5.406	5.708	5.838	5.691
marktaandeel	19,80%	20,19%	21,23%	21,66%	21,74%
Secundair	3.266	3.250	3.503	3.581	3.948
marktaandeel	20,72%	20,21%	21,36%	21,33%	22,66%
TOTAAL	8.919	9.141	9.733	9.938	10.166

In vergelijking met het schooljaar 2000-2001 (spoedtelling) stijgt het aantal kleuters met 98 (+22,84%). Dit is ver boven de trend in Vlaanderen, die +7,26% bedraagt.

In het buitengewoon lager onderwijs waren er 685 leerlingen meer (+13,68%). Ook dit overstijgt sterk de Vlaamse trend, die +3,88% bedraagt. Het marktaandeel in het buitengewoon kleuter- en lager onderwijs stijgt.

Het buitengewoon secundair onderwijs kende tegenover 2000-2001 (spoedtelling) een toename met 579 leerlingen (+17,19%). Hiermee zit het boven de trend in Vlaanderen, die +10,60% bedraagt. Het marktaandeel stijgt.

Niet-voltijds onderwijs

Het niet-voltijds onderwijs omvat het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Voor de analyse van deze cijfers baseren we ons op de tellingen van 1 februari, uitgevoerd door het Departement Onderwijs en gepubliceerd in het Statistisch Jaarboek.

Voor het volwassenenonderwijs hanteert het departement echter sinds het schooljaar 1999-2000 een andere tellingmethode. Men neemt de cijfers voor een referentieperiode. Voor het schooljaar 2003-2004 betrof dit de volledige periode van 1 februari 2003 tot 31 januari 2004.

Centra voor volwassenenonderwijs (CVO's)

In het volwassenenonderwijs waren in de referentieperiode 96.080 cursisten ingeschreven.

CVO's					
	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
leerlingen	53.228	76.40	84.365	89.021	96.080
marktaandeel	28,48%	30,10%	30,75%	30,37%	32,18%

In vergelijking met het schooljaar 1999-2000 nam het aantal cursisten toe met 42.852 of +80,51%. Hiermee zit het volwassenenonderwijs sterk boven de trend in Vlaanderen. Die bedraagt voor dezelfde periode +59,77%. De stijging resulteert in een groeiend marktaandeel voor het gemeenschapsonderwijs.

Deeltijds kunstonderwijs (DKO)

Op 1 februari 2004 waren er in het deeltijds kunstonderwijs van het gemeenschapsonderwijs 9.439 leerlingen ingeschreven.

	DKO				
	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
<i>leerlingen</i>	9.112	8.969	9.056	9.216	9.439
<i>marktaandeel</i>	6,53%	6,36%	6,22%	6,16%	6,15%

In het schooljaar 2003-2004 nam het aantal leerlingen in het deeltijds kunstonderwijs, vergeleken met 1999-2000, toe met 327 leerlingen of +3,59%. Voor dezelfde periode bedroeg de trend in Vlaanderen +10,08%. Over de jaren heen is er dus sprake van een dalend marktaandeel voor het gemeenschapsonderwijs.

Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)

Op 1 februari 2004 waren in het deeltijds beroepssecundair onderwijs 1.884 leerlingen ingeschreven.

	DBSO				
	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
<i>leerlingen</i>	1.651	1.676	1.688	1.835	1.884
<i>marktaandeel</i>	28,84%	28,17%	27,10%	29,22%	29,71%

Ten opzichte van het schooljaar 1999-2000 waren er in het beroepssecundair onderwijs 233 leerlingen meer. Dit is een stijging met 14,11%. Hiermee overstijgt het gemeenschapsonderwijs

de trend in Vlaanderen. Die bedroeg in dezelfde periode +10,78%. Dit betekent dat het marktaandeel stijgt.

Internaten

In het kalenderjaar 2004 beschikte het gemeenschapsonderwijs over 40 internaten voor leerlingen van het **gewoon onderwijs**. Naargelang van hun beheersvorm gaat het om:

- 31 gewone internaten gehecht aan een basis- of secundaire school;
- 5 autonome internaten, niet verbonden aan een onderwijsinstelling;
- 4 tehuizen voor kinderen wier ouders geen vaste verblijfplaats hebben.

Op 1 februari 2004 werden 2.118 internen geteld. Voor de laatste vijf schooljaren noteren wij de volgende totalen:

	INTERNATEN				
	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
<i>internen</i>	2120	2080	2187	2160	2.118
<i>marktaandeel</i>	20,54%	20,80%	21,70%	21,05%	20,76%

Vergeleken met het schooljaar 1999-2000 waren er in 2003-2004 in het gewoon onderwijs 2 internen minder of -0,09%. Voor dezelfde periode bedroeg de trend in Vlaanderen -1,11%. Over de jaren heen is er dus sprake van een stijgend marktaandeel voor het gemeenschapsonderwijs.

Daarnaast zijn er 19 internaten voor leerlingen van het **buitengewoon onderwijs**.

	INTERNATEN				
	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004

Financiën

Op 1 januari 2000 werd de nieuwe structuur van het Gemeenschapsonderwijs ingevoerd, waarbij de financiële bevoegdheid voor het onderwijsproces op het niveau van de scholengroep werd gelegd.

Er is sindsdien een volledige ommezwaai gerealiseerd van een kasmatige benadering naar een dubbele boekhoudingstechniek, die geïntegreerd is in een begrotingscyclus. De dubbele boekhouding is ruimer dan de kasboekhouding. Bij kasboekhouding registreert men alleen de inkomsten, uitgaven en vastleggingen. Bij een dubbele boekhoudingstechniek geeft een balans de vermogenspositie aan en geeft een resultatenrekening de periodiek geregistreerde kosten en opbrengsten weer.

De invoering ging gepaard met de gecentraliseerde verwerking op het niveau van de scholengroepen. Door de regionale verspreiding van de hiermee verbonden scholen maakte dit de communicatie niet altijd eenvoudig. Bovendien zijn schoolgebonden materies, zoals derdengelden, dotatiemethodieken, enz. niet altijd vergelijkbaar met de gangbare bedrijfseconomische praktijk. Het is voor de centrale administratie evenmin eenvoudig om een dubbele boekhoudingstechniek te voeren, aangezien zij als overheidsorgaan hoofdzakelijk haar belangen moet verdedigen aan de hand van verantwoordingsstukken opgesteld in kasmatige of begrotingswijze vorm.

Hoewel de techniek van het dubbel boekhouden uit de bedrijfswereld komt, waar voornamelijk winstmaximalisatie wordt nagestreefd, heeft het Gemeenschapsonderwijs een aantal beoordelingstechnieken gecreëerd die erop gericht zijn op korte en lange termijn een onderwijsnet in stand te houden dat beantwoordt aan de missie.

Het is nu mogelijk om de financiële gegevens van de scholengroepen (sinds 2000 tot de jaarrekeningen 2003) te gebruiken voor meer beleidsmatige informatie. De vergelijkingsbasis is voldoende groot om de belangrijkste tendensen binnen scholengroepen en over de scholengroepen heen te onderkennen. In de nabije toekomst zullen de nodige initiatieven genomen worden om nog verfijndere gegevens te verkrijgen aan de hand van een nog uniformer systeem van data-verwerking.

Het hiernavolgende gedeelte behandelt de jaarrekening van het Gemeenschapsonderwijs. Dit wordt uitgesplitst in een onderdeel “centrale diensten” en een onderdeel “geconsolideerde scholengroepen”. De scholengroepen dienen slechts uiterlijk 30 april hun jaarrekeningen ter consolidatie bij de centrale administratie aan te leveren. Daarom kan de geconsolideerde jaarrekening van de scholengroepen van het afgelopen boekjaar 2004 niet in dit jaarverslag worden opgenomen, maar wordt de jaarrekening van 2003 besproken.

Consolidatie is de boekhoudtechniek om resultatenrekening en balans van moeder- en dochtervennootschappen in elkaar te schuiven, zodat we een financieel beeld krijgen van een groep, alsof het om één vennootschap gaat.

Financiële ontwikkelingen in de onderwijsinstellingen

Dotatie

Op 14 maart 2005 keurde de afgevaardigd bestuurder de jaarrekening 2004 en de uitvoering van de begroting goed. Dit document werd op 22 april 2005 aan de Raad ter goedkeuring voorgelegd. De eerste begrotingscontrole 2004 werd op 10 september 2004 goedgekeurd, de tweede op 17 december 2004.

De Raad had op 14 november 2003 de dotatieverdeling 2004 van de werkingsmiddelen over de scholengroepen goedgekeurd. Door de samenstelling van de nieuwe Vlaamse regering in 2004 werd de begrotingscontrole over de Vlaamse Gemeenschap verschoven naar september 2004.

De nieuwe Vlaamse regering vroeg aan het Rekenhof om de begroting van de Vlaamse Gemeenschap door te lichten. Hierdoor werden de betalingsbesluiten voor het Gemeenschapsonderwijs uitgesteld tot het einde van het jaar. Om de scholengroepen niet in financiële moeilijkheden te brengen, besliste de Raad om in afwachting van de vrijgave van de definitieve bedragen reeds een provisie van de 3de schijf 2004 door te storten. Op die wijze beschikten de scholengroepen reeds vóór het einde van het jaar over 80% van de totale dotatie 2004 (gegarandeerd door het Rekenhof). De Vlaamse regering stortte uiteindelijk het laatste deel van de dotatie midden januari 2005.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de werkingsmiddelen die de onderwijsinstellingen van het Gemeenschapsonderwijs ontvangen.

WERKINGSMIDDELEN (IN MIO EURO)					
	1998 ^(*)	2001 ^(*)	2002 ^(*)	2003 ^(*&**)	2004 ^(*&**)
Dotaties	117,960	123,233	133,588	139,893	139,429
AMVD-personeel	51,802	39,864	30,034	29,845	23,176
TOTAAL EURO	169,762	163,097	163,622	169,738	162,605

(*) met TBS 55+ in loonmassa na BC (correctie door GO-centraal dotatieberekening) gemiddelde loonkost AMVD - personeel 2004: 21.550 euro
(**) met TBS 55+ in loonmassa vóór BC (cijfers departement Onderwijs)

Het negatieve effect van de daling van het AMVD-personeel, waarvoor slechts een partiële tegenwaarde wordt uitgekeerd, heeft zich ook in 2004 voortgezet.

Door de uitvoering van de Polder Tivoli-akkoorden kent het dotatiebedrag voor het Gemeenschapsonderwijs een dalende trend. Dit effect is niet te wijten aan een daling van het aantal leerlingen, maar wel aan de krimp van het MVD-personeel, dat bij afvloeiing niet recht evenredig gecompenseerd wordt. De compensatie voor dat verlies aan personeel wordt beperkt tot een verhoging van de dotatiemiddelen met ca 14,21 % van de weggevloeide loonmassa van het basisonderwijs en ca 56 % van het secundair onderwijs.

Het totaal aan werkingsmiddelen blijft momenteel nagenoeg constant doordat de afvloeiing van AMVD-personeel grotendeels wordt gecompenseerd door de indexatie van dotaties, de stijging van het aantal leerlingen en de ontvangen tegenwaarde voor het weggevloeiende AMVD-personeel.

BESCHIKBARE DOTATIEMIDDELEN VOOR DE SCHOLENGROEPEN VOOR 2004 (IN MIO EURO)	
<i>Basisonderwijs</i>	40,091
<i>Buitengewoon basisonderwijs</i>	6,304
<i>Secundair onderwijs</i>	59,628
<i>Deeltijds kunstonderwijs</i>	1,700
<i>Internaten</i>	2,929
<i>Buitengewoon secundair onderwijs</i>	4,451
<i>CLB</i>	3,078
<i>Leerlingenvervoer</i>	4,053
<i>Eigenaanderhoud</i>	7,809
<i>Ordonnanceringskrediet kleine infrastructuur*</i>	9,387
TOTAAL	139,429

* betalingsmiddelen op de vastleggingsmachtiging

Ook de overname in 2003 en 2004 van een aantal gemeentelijke onderwijsinstellingen had een impact op de stijging van de werkingsmiddelen.

Het globale dotatiebedrag werd ook verminderd door het opzetten van een puntensysteem voor de omkadering van het administratief personeel in het basisonderwijs.

Beleidsstoezicht

Overeenkomstig het *Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs* is het college van accountants belast met het financieel toezicht op de scholengroepen. De controle omvat enerzijds het financiële evenwicht van de begroting en de rekeningen en anderzijds het onderzoek van de rekeningen en de financiële staten. Op basis van hun onderzoek kan de Raad of de afgevaardigd bestuurder een saneringsplan opleggen.

In zijn verslag aan de Vlaamse Gemeenschap vermeldt het college van accountants (Deloitte & Touche) de volgende aandachtspunten. "Het nazicht van de scholengroepen met betrekking tot het boekjaar 2003 werd verder verscherpt.

Daarbij wordt een gestage, doch langzaam evoluerende verbetering in het afsluiting- en rapporteringproces vastgesteld. Niettegenstaande de verbeteringen blijft de nood aan een duidelijke en eenduidige coördinatie echter bestaan, die moet resulteren in een handboek voor de financiële cellen van de scholengroepen. De algemene verbetering van de financiële situatie is ongelijk gespreid. Het college van accountants benadrukt dat de financiële evolutie van een aantal scholengroepen op korte termijn voor significante problemen kan zorgen, gezien de evolutie van de personeelskosten."

De Raad van het Gemeenschapsonderwijs heeft de respectieve raden van bestuur gevraagd om een uitgewerkt, relevant en realistisch saneringsplan op te stellen en heeft hierbij de nodige begeleiding gegeven. Voorlopige cijfers op basis van de begrotingsuitvoeringen van deze scholengroepen bevestigen dat hun ernstige inspanningen een positief resultaat opleveren.

Daarnaast hebben de scholengroepen een onderling solidariteitsmechanisme in de dotatieverdeling opgezet, om de lokale, structurele onevenwichtigheden weg te werken.

Jaarrekening 2003 van de scholengroepen

Hoe de scholengroepen de middelen effectief hebben aangewend, komt tot uiting in de jaarrekeningen. De jaarrekeningen omvatten de balans, de resultatenrekening en de toelichting.

GECONSOLIDEERDE BALANS VAN DE SCHOLENGROEPEN IN € 1000			
	2001	2002	2003
<i>Uitgebreid vast activa</i>	70.339	71.344	69.782
<i>Realiseerbare activa</i>	20.723	19.347	16.970
<i>Liquide middelen</i>	3.739	46.089	53.683
<i>Beperkt vlottende activa</i>	64.462	65.437	70.653
ACTIVA	134.801	136.781	140.436
<i>Beperkt eigen vermogen</i>	106.609	104.514	109.410
<i>Vreemd vermogen lange termijn</i>	1.203	1.599	1.997
<i>Permanent vermogen</i>	107.812	106.113	111.407
<i>Vreemd vermogen korte termijn</i>	26.989	30.667	29.029
PASSIEF	134.801	136.781	140.436
<i>Netto bedrijfskapitaal</i>	37.473	34.769	41.625

GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING VAN DE SCHOLENGROEPEN IN € 1000			
	2001	2002	2003
Bruto bedrijfsopbrengsten (incl. MVD-personeel)	220.195	228.440	233.042
Intermediair verbruik	-130.314	-133.638	-131.624
Bruto toegevoegde waarde	89.881	94.801	101.418
C. Bezoldigingen en sociale lasten	-56.359	-60.351	-60.236
Personeelskosten (incl. geschatte vergoeding MVD)	-86.990	-86.013	-81.987
Bruto bedrijfsresultaat	1.705	7.616	17.939
Niet-kaskosten van bedrijfsaard	-12.777	-13.008	-13.694
Netto Bedrijfsresultaat	-11.072	-5.392	4.245
Bruto resultaat	3.018	10.935	21.757
Niet-kaskosten	-10.629	-13.039	-16.841
Winst verlies van het boekjaar voor bestemming	-6.753	-2.079	5.044
Cashflow	3.876	10.961	21.885

Bij de beoordeling van het bedrijfsresultaat staat niet zozeer winstmaximalisatie centraal. Het Gemeenschapsonderwijs wenst in de eerste plaats zijn sociaal-economische functie als onderwijsverstrekker voor iedereen kwalitatief in te vullen. Niettemin wordt aandacht besteed aan de financiële leefbaarheid. Om de continuïteit op korte termijn te waarborgen is een minimale voorraad aan liquide middelen vereist. Een gerichte investeringspolitiek met de nodige reserve voor pedagogische investeringen staat garant voor een zekere toekomst op lange termijn.

a) liquiditeitspositie

ONTWIKKELING VAN DE ONBELASTE SALDI (IN MIO EURO) (MOMENTOPNAME)			
	2001	2002	2003
Geldbeleggingen	9,699	7,196	4,640
+ liquide middelen	43,894	46,226	53,682
- schulden < 1 j	19,402	21,709	21,341
+ vorderingen < 1 j	4,819	5,722	5,991
= Onbelaste reserves	39,012	37,436	42,972

Een duidelijke kentering tekent zich ten opzichte van voorgaande jaren af. De scholengroepen herschikken hun activa en leggen reserves aan met het oog op toekomstige investeringen.

Als we ook rekening houden met het effect van de overlopende rekeningen, dalen de onbelaste reserves (passief 7,686 mio euro) tot 35,286 mio euro.

Dit is een groot bedrag maar moet toch worden gerelativeerd omdat deze middelen niet uitsluitend kunnen aangewend worden voor de gewenste en noodzakelijke investeringen. Zo vertegenwoordigt de onbelaste reserve slechts ca 8 maanden loon (totale contractuele loonmassa = 60,235 mio euro).

Indien men rekening houdt met de courante uitgaven (intermediair verbruik), volstaat de onbelaste reserve nauwelijks om 3 maanden te overbruggen, zodat de scholengroepen verplicht zijn om kortlopende financieringen af te sluiten. Ook moeten zij steeds extra middelen als buffer aanhouden om aan prefinanciering te kunnen doen, bijvoorbeeld voor kleine infrastructuurwerken, woon-werkverkeer, gedeelde inschrijvingsgelden, e.a. Daarenboven zijn de reserves ongelijk verdeeld per school en zelfs per scholengroep.

b) evolutie van het MVD-personeel in de onderwijsinstellingen (zowel contractueel als vast benoemd)

KOSTPRIJS MVD-PERSONEEL IN DE ONDERWIJSINSTELLINGEN (IN MIO EURO)					
	1997	2000	2001	2002	2003
vast ⁽¹⁾	41,289	33,439	30,629	25,642	21,752
contract ⁽²⁾	39,623	50,553	56,361	60,371	60,235
TOTAAL	80,912	83,992	86,990	86,013	81,987
AANDEEL IN %	1997	2000	2001	2002	2003
vast	51,03	39,81	35,21	29,81	26,53
contract	48,97	60,19	64,79	70,19	73,47
TOTAAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

(1) zonder TBS 55+

(2) met MVD van de CLB

De stijgende trend in de contractuele personeelskosten heeft zich gestabiliseerd. Het totaal bedraagt nu 60,235 mio euro, dat is een daling met 0,135 mio euro tegenover het begrotingsjaar 2002. Er is een belangrijke reële besparing op het personeelsbestand gedaan. Deze tendens doet recurrente, vaste kosten verschuiven naar de beleidsruimte die nodig is om de onderwijsfunctie te blijven waarborgen.

Het negatieve effect van de afvloeiing van het MVD-personeel wordt opgevangen door gedwongen personeelsbesparingen en door winstgevend in te spelen op de schaaffecten die de scholengroepen weten te realiseren (gecentraliseerde grootkeukens, mobiele onderhoudsploegen), wat soms een moeilijke denkoefening is als men gezonde, aantrekkelijke en veilige scholen nastreeft.

c) de investeringen van de scholengroepen

Een scholengroep moet niet alleen leefbaar zijn op korte termijn, de operationele leefbaarheid moet ook op langere termijn gewaarborgd worden. Dit betekent dat men het actief van een school minimaal op peil moet houden, wat een geplande aanpak van de investeringen vergt. Bij de analyse van de jaarrekening van de scholengroepen merken we dat, na een uitbreiding van de vaste activa in de voorbije twee jaar, in 2003 een daling optreedt in de boekwaarde van het actief. Vermits de activa onderschat zijn (het inflatie-effect), kan men moeilijk tevreden zijn als men weet dat in het Algemeen strategisch plan gewezen werd op de noodzaak tot investeringsverhoging. Deze vaststelling is slechts schijnbaar aangezien de afschrijvingen sterk stijgen. De scholengroepen vernieuwen hun actief.

Deze investeringen volstaan echter niet om de boekwaarde op peil te houden. Dit effect kan men verklaren door de snelle economische veroudering van de ICT-apparatuur. Additionele vervangingsinvesteringen in ICT-apparatuur, die voorheen gefinancierd werden met bijzondere PC/KD-middelen, zullen nodig zijn.

Een positief punt is dat de vermindering van het vast actief gepaard gaat met een stijging van het vlottend actief, meer in het bijzonder van de liquide middelen en geldbeleggingen. Enerzijds nemen de scholengroepen een voorzichtige houding aan tegenover investeringen, om over voldoende reserves te kunnen beschikken als bescherming tegen liquiditeitsschokken. Anderzijds herschikt men het actief om de capaciteit beter te benutten.

Alle scholengroepen gezamenlijk hebben ondanks de relatieve vermindering van de dotaties in het boekjaar 2003 een gunstig resultaat gerealiseerd. Dit is hoofdzakelijk te danken aan een gedisciplineerde beheersing van de recurrente uitgaven. Hierdoor ontstaat voor het boekjaar 2003 een cashflow die voldoende ruim is ten aanzien van de bedrijfseconomische depreciatie van het actief. Het zal nodig zijn om deze tendens herhaaldelijk aan te houden, wil het Gemeenschapsonderwijs zijn missie van kwalitatief onderwijs voor iedereen blijven waarmaken.

De administratieve diensten

Overeenkomstig het Besluit van de Vlaamse regering van 6 juli 1999 bestaat de rapportage uit een 'bedrijfseconomisch luik' en een 'begrotingsluik'. Het bedrijfseconomische luik bestaat uit enerzijds de balans, de resultatenrekening en de toelichting hieromtrent. De balans wordt hierna in het kort toegelicht. In het begrotingsluik vindt men per ESR-code een overzicht van hoe de begroting is uitgevoerd. De twee benaderingen verschillen: in het begrotingsluik wordt de uitvoering van de begroting besproken volgens de ESR-classificatie, terwijl de bedrijfseconomische benadering de uitvoering op grootboekniveau behandelt. De twee staan natuurlijk niet helemaal los van elkaar. De uitvoering van de begroting vloeit immers voort uit de bedrijfseconomische boekhouding die in een koppeling voorziet tussen een ESR-code en een bepaalde budgetplaats.

Op 14 maart 2005 keurde de afgevaardigd bestuurder de jaarrekening 2004 goed. Dit document is op 22 april 2005 door de Raad goedgekeurd.

Het bedrijfseconomische luik

De materiële vaste activa zijn gedaald met ongeveer 26 miljoen euro. Vermits de kostprijs van schoolgebouwen in de centrale rekeningen wordt opgenomen en de dotatiemiddelen voor infrastructuur niet volstaan om dit patrimonium op peil te houden, is dit geen verrassing. Toch kunnen we stellen dat er niet onaardig werd geïnvesteerd, aangezien er voor 50 miljoen euro aan afschrijvingen werd geboekt.

De liquide middelen en geldbeleggingen zijn in 2004 opnieuw gestegen, maar bereiken het niveau van 2002 niet. De discrepantie tussen de kasmatige registratie en de dubbele boekhouding wordt duidelijk als men weet dat de kasmatige ontvangsten van januari bedrijfseconomisch geboekt moesten worden in 2004.

Aan de passiefzijde cumuleert het verlies verder tot een bedrag van 182 miljoen euro. Dit is te wijten aan de afschrijvingen op schoolgebouwen (48 miljoen euro) die de resultatenrekening inzake werking van de centrale administratie vertekenen. Het Gemeenschapsonderwijs beschikt slechts over een vastleggingsmachtiging voor grote en kleine infrastructuurwerken van 26 miljoen euro.

Het begrotingsluik

Voor de begroting 2004 werd gekozen voor een voorzichtige benadering, gezien de grote onzekerheid rond de te ontvangen dotaties en de ontwikkelingen in het kader van de herstructurering. In het kader van het Algemeen strategisch plan voor het Gemeenschapsonderwijs werden kwalitatieve projecten uitgevoerd en verder begeleid.

EINDBALANS 2004			
ACTIVA		PASSIVA	
VASTE ACTIVA		EIGEN VERMOGEN	
		<i>I Patrimonium</i>	566.402.078,90
<i>II Immateriële</i>	143.199,69	<i>Over te dragen tekort</i>	-182.756.900,32
<i>III Materiële</i>	424.970.983,45		
<i>IV Financiële</i>	0	<i>IV Reserves</i>	27.447.109,47
		<i>VI Investeringsdotatie</i>	56.578.494,56
VLOTTENDE ACTIVA		VREEMD VERMOGEN	
<i>V Vorderingen > 1 jaar</i>	0		
<i>VI Voorraden</i>	25.782,21		
<i>VII Vorderingen <= 1 jaar</i>	17.619.333,29	<i>VII Voorzieningen</i>	0
<i>VIII Geldbeleggingen</i>	22.240.000,00	<i>VIII Schulden > 1 jaar</i>	0
<i>IX Liquide middelen</i>	5.247.590,57	<i>IX Schulden <= 1 jaar</i>	2.720,87
<i>X Overlopende rekeningen</i>	0	<i>X Overlopende rekeningen</i>	1.539.432,82
TOTAAL ACTIVA	470.246.889,21	TOTAAL PASSIVA	470.246.889,21

Infrastructuur

Nieuwbouw, grote infrastructuurwerken en aankoop zware didactische apparatuur

De vastleggingsmachtiging voor nieuwbouw en grote infrastructuurwerken bedroeg in 2004 17.048.003 euro en werd helemaal opgebruikt. Daarnaast werd uit de eigen middelen van het Gemeenschapsonderwijs voor een bedrag van 6.466.323 euro aan nieuwbouwprojecten vastgelegd.

Samenwerking met Vlaams bouwmeester

Sinds 2001 wordt het ontwerpteam voor een gedeelte van de nieuwbouwprojecten aangewezen via de 'open oproep' van Vlaams bouwmeester bOb Van Reeth.

Uit de open oproep worden een vijftal ontwerpers geselecteerd. Zij krijgen de kans om tegen een vergoeding een voorstel in te dienen voor de realisatie van het project (inclusief de opmaak van een schetsontwerp).

In 2004 werd via deze procedure een ontwerp gekozen en een ontwerpteam aangewezen voor vier bouwprojecten: BS Geraardsbergen, BS/BSBO/MPI Lennik, BSBO Sint-Truiden en KTA Vilvoorde.

Planning 2005-2007

Op 23 januari 2004 keurde de Raad van het Gemeenschapsonderwijs de planning voor nieuwbouw en grote infrastructuurwerken voor de periode 2005-2007 goed.

Publiek-private samenwerking en Bevak

De zoektocht naar alternatieve financieringskanalen voor schoolinfrastructuur ging in 2004 verder. De Vlaamse regering heeft pistes ontwikkeld voor publiek-private samenwerking (PPS) en het zoeken naar alternatieve financiering op de publieke markt via een Bevak (beleggingsvennootschap met vast kapitaal). Het Gemeenschapsonderwijs nam hieromtrent in 2004 een standpunt in. Het Gemeenschapsonderwijs wil op een kritisch-constructieve wijze aan beide financieringsvormen meewerken. Maar deze alternatieve financieringsvormen ontslaan de overheid niet van haar fundamentele taak inzake scholenbouw. Ze mogen dan ook niet ten koste gaan van de huidige middelen die de Vlaamse Gemeenschap voor scholenbouw investeert.

Op 4 december 2004 organiseerde het Gemeenschapsonderwijs een studiedag voor de centrale administratieve diensten en de scholengroepen, waar de mogelijkheden rond publiek-private samenwerking in het onderwijs werden geschetst.

Eind 2004 werd ir. André Huisseune belast met een opdracht in het kader van publiek-private samenwerking in het Gemeenschapsonderwijs.

Klachtenmanagement

De behandelingsprocedure

Om de behandeling van klachten te verbeteren en om de verplichtingen uit het klachtendecreet te kunnen nakomen, werd in 2004 een schriftelijke algemene procedure uitgewerkt. De drie bestuursniveaus van het Gemeenschapsonderwijs werkten hiervoor samen.

De nieuwe procedure stelt een mechanisme voorop en biedt een overzicht van alle mogelijke categorieën van klachten naargelang de klager en naargelang de inhoud, met inbegrip van de beroepsprocedures. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen klachten van burgers en klachten van personeelsleden. Voor elk van de twee categorieën is er een ‘verantwoordelijkheidsmatrix’ opgemaakt die aangeeft wie voor de verschillende bestuursniveaus de aangewezen klachtenbehandelaar is. Onder ‘de behandeling van klachten van burgers’ is een tekst opgenomen die als ‘algemene klachtenprocedure’ dient te worden vermeld in de schoolreglementen.

Uit het klachtenbeeld 2003 en 2004 bleek dat zowel burgers als personeelsleden vaak niet wisten wanneer en bij wie ze klacht konden indienen. Daarom werd de klachtenprocedure op de website van het Gemeenschapsonderwijs geplaatst. Zo kunnen burgers en personeelsleden nagaan bij wie zij met hun klacht terecht kunnen en op welke wijze hun klacht zal behandeld worden.

Om de klachten te kunnen registreren, werd eind 2004 een systeem met klachtenformulieren geïntroduceerd. Een klachtenbehandelaar moet na de behandeling van een klacht de nodige gegevens invullen op een formulier en dit (elektronisch of schriftelijk) doorsturen naar de klachtencoördinator, die de informatie gebruikt voor het klachtenregister. De klachtenbehandelaars kunnen zo’n formulier op de website vinden.

Algemeen

Het Gemeenschapsonderwijs houdt zich als Vlaamse openbare instelling aan de procedureregels van het klachtendecreet van 1 juni 2001. Dit vertaalt zich in het volgende mechanisme:

- Elk bestuursniveau van het Gemeenschapsonderwijs aanvaardt klachten;
- Ontvankelijke klachten worden altijd behandeld;
- Degene die een klacht ontvangt, zendt binnen een termijn van 10 kalenderdagen een ontvangstbevestiging aan de klager waarin wordt gemeld wie de klacht zal behandelen en binnen welke termijn;
- Elke klacht wordt volgens de ‘verantwoordelijkheidsmatrix’ doorgespeeld naar de aangewezen klachtenbehandelaar;
- De klachtenbehandelaar onderzoekt de gegrondheid van de klacht en geeft antwoord aan de klager; de beslissing wordt voldoende gemotiveerd en er wordt verwezen naar een hoger beroep;
- De klacht wordt binnen een termijn van 45 kalenderdagen behandeld;

- De klachtenbehandelaar bezorgt de gegevens over de klachtenbehandeling aan de centrale klachtencoördinator via een (elektronisch) formulier;
- De centrale klachtencoördinator neemt de klachten op in een register en overhandigt jaarlijks de klachtenrapportage aan de Vlaamse Ombudsdienst.

In het Gemeenschapsonderwijs kan een klacht ook informeel behandeld worden, bijvoorbeeld mondeling door de directeur van een school. Leidt deze behandeling tot tevredenheid bij de klager, dan vervallen de verplichtingen uit het klachtendecreet. Een ontvangstbevestiging of schriftelijk gemotiveerd antwoord is dan niet meer noodzakelijk.

De klachtencoördinator registreert niet enkel de klachten, maar is ook de centrale aanspreekpersoon voor klachten. Elke klacht die ze ontvangt, bezorgt ze aan de aangewezen klachtenbehandelaars. Zij volgt ook de behandeling van de klachten op. Daarnaast verstrekt ze info en advies over de klachtenprocedure, zowel aan klagers als aan de klachtenbehandelaars.

Op schoolniveau

Klachten over de werking van een school of over een concrete handeling of beslissing van een personeelslid van een school, waarvoor niet voorzien is in georganiseerde administratieve beroepsmogelijkheid, moeten kort na de feiten gemeld worden aan de directeur van de school en met hem/haar besproken worden.

Bereikt men na overleg met de directeur geen akkoord of gaat de klacht over het optreden van de directeur zelf, dan kan men schriftelijk klacht indienen bij de algemeen directeur van de scholengroep, die in dat geval de behandeling van de klacht op zich neemt.

Binnen een termijn van 10 kalenderdagen stuurt de algemeen directeur de klager een ontvangstbevestiging met informatie over de behandeling van de klacht. Indien de klacht afgewezen wordt, brengt hij de klager hiervan op de hoogte en wordt dit gemotiveerd.

De algemeen directeur start een onderzoek naar de gegrondheid van de klacht. Na het onderzoek stuurt hij de klager een brief met een samenvatting van het onderzoek en zijn gemotiveerde bevindingen over de klacht. De algemeen directeur behandelt de klacht binnen een termijn van 45 kalenderdagen na ontvangst van de klacht.

Over de wijze waarop de klacht behandeld is en tegen het resultaat van de behandeling kan men beroep aantekenen bij de Vlaamse Ombudsdienst. Deze klachtenprocedure schort de beslissingen waartegen klacht ingediend werd niet op.

Klachtenbeeld 2004

Behandeling

Ten aanzien van de burger namen de klachtenbehandelaars en -coördinator een begrijpende, hulpverlenende en onpartijdige positie in. Zowel de (on)ontvankelijke klachten als de informatie-vragen die een uiting van ontevredenheid inhielden, werden consequent opgevolgd. Ook anonieme klachten werden discreet behandeld. Klachten van personeelsleden in scholen, ingediend bij de centrale administratie, werden niet zonder meer afgewezen maar doorgestuurd naar de bevoegde personen (op een ander bestuursniveau); ofwel werd aan de klagers de nodige informatie verstrekt.

Ten opzichte van 2003 is de gemiddelde behandelingstermijn voor de ontvankelijke klachten korter geworden: 19,1 dagen in 2004, 26 dagen in 2003. Als men hierbij het aantal opgeloste klachten in beschouwing neemt, kan men stellen dat de klachtenbehandelaars zich voldoende inspanden om klachten binnen een redelijke termijn op te lossen. De behandelingstermijn van 45 dagen werd in 2004 steeds gehaald. Voor 14 klachten bedroeg de behandelingstermijn meer dan 21 dagen.

Aantal

In 2003 werden 18 ontvankelijke klachten en 15 onontvankelijke klachten geregistreerd. Het klachtenregister 2004 bevat 30 ontvankelijke klachten (waarvan 12 (deels) gegrond en 18 ongegrond) en 26 onontvankelijke klachten. Voor bijna alle ontvankelijke klachten kwam er een oplossing uit de bus en/of werd de klager voorzover mogelijk tevreden gesteld.

Toch moeten we stellen dat niet het aantal klachten toegenomen is, wel het aantal geregistreerde klachten. Klachten worden in de praktijk vaak informeel opgelost en niet geregistreerd. Maar als gevolg van het klachtendecreet zijn er in 2004 meer klachten op formele wijze door de algemeen directeurs behandeld en door de klachtencoördinator geregistreerd. Ondanks de beperkte toename blijft het aantal geregistreerde klachten nog relatief klein, als men weet dat er meer dan 700 instellingen in het Gemeenschapsonderwijs zijn.

Inhoud

Het grootste deel van de ontvankelijke klachten heeft betrekking op het (niet) handelen of beslissen van directeurs. Ouders gingen bijvoorbeeld niet akkoord met bepaalde strafmaatregelen opgelegd aan hun kinderen of vonden dat de directeur zich te weinig inspande om een pestprobleem op te lossen. Bij de toetsing van de klachten aan de vereenvoudigde ombudsnormen per inhoude-

lijke categorie bleek dat enkele klachten (deels) gegrond waren omdat de directeurs onvoldoende inlichtingen verstrekten aan de ouders of beslissingen onvoldoende motiveerden. In bepaalde gevallen konden de directeurs alerter geweest zijn en meer oplossingsgericht gewerkt hebben.

Verder gaan de klachten over financiële aangelegenheden. Zo maakte een oudercomité zich zorgen over de kleinere dotatie voor zijn school, een werkloze cursiste vond het onterecht dat zij het volledige kostgeld voor een opleiding moest betalen. Ook de klachten over materiële aangelegenheden betroffen uiteenlopende zaken, bijvoorbeeld de ontoegankelijkheid van een leslokaal voor een rolstoelgebruiker, een gevaarlijke oversteekplaats voor kleutertjes en een containerklas. Voor deze categorie van gevallen werd klacht ingediend omdat de behandeltermijn te lang duurde maar ook omdat de beslissing niet afdoende gemotiveerd was en omdat men onvoldoende informatie gekregen had.

Conclusie

Uit het klachtenbeeld 2004 blijkt dat ouders vooral klacht indienden omdat zij onvoldoende ingelicht waren door de directeur, omdat beslissingen niet afdoende gemotiveerd waren of omdat er niet altijd oplossingsgericht gewerkt was. Vandaar deze boodschap aan de directeurs: actief dienst verlenen (en daarbij ook ongevraagd gerichte informatie geven), beslissingen afdoende en aanvaardbaar motiveren en alert zijn, dat alles draagt bij tot de tevredenheid van ouders en leerlingen.

In 2004 werd vooral gestreefd naar verbetering van de klachtenbehandeling en werden een aantal krachtlijnen uitgestippeld, in 2005 zal de nieuwe procedure met werkwijzen en verantwoordelijkheidsmatrix een leidraad vormen om de klachtenbehandeling gestroomlijnd te laten verlopen. Aan de hand van nieuwe ervaringen kan de procedure nog bijgestuurd worden.

Er wordt gestreefd naar een uniforme behandeling van klachten. Daarom hebben de algemeen directeurs en de aangewezen klachtenbehandelaars (na de directeurs) al de nodige mondelinge toelichting gekregen bij de principes van het klachtendecreet. Zij ontvingen ook een handleiding.

Op alle bestuursniveaus van het Gemeenschapsonderwijs blijft de aandacht gaan naar een goed onthaal van personen die een klacht indienen, naar degelijke informatie en opvolging met een positieve ingesteldheid. In de *Strategische beleidsnota 2003-2007* vormt klachtenopvang en -behandeling immers een onderdeel van het actiepoint 'pro-actief beleid inzake onthaal'.

Raad van het Gemeenschapsonderwijs*

De Raad is het centrale bestuursorgaan van het Gemeenschapsonderwijs. De huidige Raad werd geïnstalleerd op 3 januari 2003. Het mandaat van zijn leden duurt vier jaar.

Samenstelling

De Raad bestaat uit vijftien leden. Tien leden worden rechtstreeks verkozen door ouders en gecoöpteerde leden van de schoolraden (vijf) en door personeel van de schoolraden en directeurs (vijf). De overige leden worden aangewezen door Vlaamse universiteiten met een pedagogische faculteit (drie) en door de Vlaamse Autonome Hogescholen samen (twee).

Bevoegdheden

De Raad is verantwoordelijk voor de neutraliteitsverklaring en de verklaring van gehechtheid, het Algemeen strategisch plan, de interne kwaliteitszorg, de leerplannen en het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs.

De Raad ondersteunt de andere bestuursniveaus (scholengroepen en scholen) en kan scholengroepen, scholengemeenschappen, interne adviesorganen en pedagogische diensten oprichten. Hij organiseert de pedagogische begeleiding, de nascholing en het vormingscentrum voor de centra voor leerlingenbegeleiding.

De Raad wijst het mandaat van de afgevaardigd bestuurder toe en kan het ook beëindigen. Hij keurt de eigen begroting en jaarrekening goed en bepaalt de criteria om werkingsmiddelen en middelen voor eigenaaronderhoud en kleine infrastructuurwerken te verdelen over de scholengroepen. Ook de algemene bouwplanning, grote infrastructuurwerken en zware didactische apparatuur behoren tot de bevoegdheden van de Raad. De Raad kan onroerende goederen verwerven, beheren en verkopen.

* referentiedatum: 1 december 2004

Leden

- Paul De Knop, voorzitter
- Martine Doumen, ondervoorzitter
- George Vansweevelt, ondervoorzitter
- Ludo Abicht
- Sofie Christiaens
- Fredy Degrendel
- Rudolf De Smet
- Geert De Soete
- Noël Devos
- Martine Germeaux-Lauwers
- Filip Giraldo
- Danny Jamart
- Frans Van Gheem
- Roland Vermeesch
- Karine Verschueren

Van ambtswege met raadgevende stem: • Urbain Lavigne, afgevaardigd bestuurder
Secretaris: • Johan Van Hulle, directeur

RAADSZITTINGEN 2004															
	23-01	20-02	26-03	30-04	28-05	18-06	12-08	24-08	10-09	08-10	29-10	03-12	17-12	2004	%
<i>Paul De Knop, voorzitter</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	1,00
<i>Martine Doumen, ondervoorzitter</i>	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	10	0,77
<i>George Vansweevelt, ondervoorzitter</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	1,00
<i>Ludo Abicht</i>	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	8	0,62
<i>Sofie Christiaens</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	1,00
<i>Fredy Degrendel</i>	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	12	0,92
<i>Rudolf De Smet</i>	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	7	0,54
<i>Geert De Soete</i>	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	11	0,85
<i>Noël Devos</i>	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	9	0,69
<i>Filip Giraldo</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	1,00
<i>Danny Jamart</i>	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	10	0,77
<i>Martine Lauwers</i>	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	7	0,54
<i>Frans Van Gheem</i>	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	10	0,77
<i>Roland Vermeesch</i>	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	6	0,46
<i>Karine Verschueren *</i>	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0,15
	12	13	9	12	9	14	10	10	12	10	10	11	12	144	0,74

* bevallingsverlof vanaf juli 2004

Afgevaardigd bestuurder

De afgevaardigd bestuurder is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer en beleid op het centrale niveau van het Gemeenschapsonderwijs. Hij wordt door de Raad aangesteld op basis van een algemeen bekendgemaakte selectieprocedure. De Vlaamse regering bepaalt het profiel en de functiebeschrijving. De functie is een mandaatfunctie die voor onbepaalde tijd wordt uitgeoefend.

Bevoegdheden

De afgevaardigd bestuurder leidt de centrale administratie. Hij moet over zijn beheer en beleid rapporteren aan de Raad. Hij formuleert voorstellen over algemene beleidszaken zoals de algemene kwaliteitszorg, het oprichten van adviesorganen en pedagogische diensten, het aanbieden en organiseren van diensten voor de andere bestuursniveaus en het opstellen van het jaarverslag.

De afgevaardigd bestuurder wijst de middelen toe die toegekend werden in het kader van het Algemeen strategisch plan. Hij is bevoegd voor de personeelsleden van de administratieve en de pedagogische diensten en beheert ook de bijzondere tewerkstellingscircuits.

De afgevaardigd bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de begroting en de rekeningen van de Raad, het consolideren van de begroting en rekeningen van de scholengroepen en kan aan scholengroepen een budgettair saneringsplan opleggen.

Aanstelling

Op 12 augustus 2004 kreeg Dirk Van Damme van de Raad verlof om het ambt van kabinetschef uit te oefenen bij de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming. Op 1 september 2004 werd zijn arbeidsovereenkomst met het Gemeenschapsonderwijs geschorst voor de duur van zijn mandaat als kabinetschef.

Om zo snel mogelijk een opvolger te kunnen aanstellen en de continuïteit te waarborgen, heeft de Raad gebruikgemaakt van de wervingsreserve uit de selectieprocedure die geleid had tot de aanstelling van Dirk Van Damme.

Op basis van de verslagen van Jobpunt Vlaanderen en na een interview met de gunstig gerangschikte kandidaten besliste de Raad op 24 augustus 2004 eenparig om Urbain Lavigne vanaf 1 september 2004 als afgevaardigd bestuurder in dienst te nemen.

Administratieve diensten

Directieraad*

De directieraad is samengesteld uit de leidend ambtenaar en de afdelingshoofden van de instelling, overeenkomstig het Besluit van de Vlaamse regering over de rechtspositie van het personeel van de Vlaamse openbare instellingen (rechtspositiebesluit).

De directieraad bereidt binnen de administratieve diensten het beleid voor en voert het uit.

- Voorzitter:** • Urbain Lavigne, afgevaardigd bestuurder
Leden: • Marc Smets, afdelingshoofd Onderwijsorganisatie en -personeel
• Philippe Van Hoe, afdelingshoofd a.i. Financiën
• Dirk Ferlin, afdelingshoofd Infrastructuur
• Lieve Van Tichelen-Roels, afdelingshoofd Interne organisatie
Secretaris: • Johan Van Hulle, directeur

Organogram*

Afdelingen

- Afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel* afdelingshoofd: Marc Smets
Afdeling Financiën afdelingshoofd a.i.: Philippe Van Hoe
Afdeling Infrastructuur afdelingshoofd: Dirk Ferlin
Afdeling Interne organisatie afdelingshoofd: Lieve Van Tichelen-Roels

Stafdiensten

- Interne en externe communicatie*
leiding: Walter Baert, communicatiedirecteur
Algemeen secretariaat
leiding: Johan Van Hulle, directeur
Preventiedienst
Leiding: Etienne Goubert, preventieadviseur-coördinator
Project Publiek-private samenwerking
leiding: ir. André Huisseune, afdelingshoofd

Meer informatie - onder meer over de huidige structuur, de samenstelling en de bevoegdheden van de bestuursorganen - vindt u op de website van het Gemeenschapsonderwijs.

* referentiedatum: 1 maart 2005

Pedagogische diensten

Pedagogische Begeleidingsdienst

- Leiding:** • Lut Stroobants, adviseur-coördinator
Deze dienst • biedt externe ondersteuning aan de onderwijsinstellingen volgens het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs;
• ontwikkelt initiatieven om de onderwijskwaliteit van de instellingen te bevorderen;
• stimuleert de initiatieven die de beroepsbekwaamheid van de personeelsleden van de instellingen versterken.

Tel. secretariaat: 02 790 96 10

Centrum voor Nascholing

- Leiding:** • Fernand Van den Neste, coördinator
Deze dienst • organiseert opleidingen voor directeurs, leerkrachten en andere personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs;
• geeft een overzicht van het nascholingsaanbod van externe organisaties;
• begeleidt scholen bij het opstellen van een nascholingsplan als beleidsinstrument.

Tel. secretariaat: 02 475 48 20

Permanente Ondersteuningscel

- Leiding:** • Carlos Bekaert, directeur
Deze dienst • biedt alle CLB-medewerkers de mogelijkheden om zich zelfstandig en permanent professioneel te vervolmaken, zodat zij hun klanten kwalitatieve hulp kunnen bieden;
• wil die hulpbronnen aanbieden die het de CLB-medewerkers mogelijk maken om - als mens en als professioneel - te groeien, zich te ontwikkelen, te veranderen, kortom te leren.

Tel. secretariaat: 02 790 93 13

Andere diensten

Gemeenschappelijke Preventiedienst

Leiding: • Etienne Goubert, preventieadviseur-coördinator

De Gemeenschappelijke Preventiedienst maakt een eenvormig beleid voor de verschillende onderwijsinstellingen van het Gemeenschapsonderwijs mogelijk. Hij ondersteunt, adviseert, controleert en coördineert de afdelingen inzake administratie, documentatie, wetgeving, risicobeheersing, vorming en probleemsituaties.

Naast de wettelijke opdrachten helpt de dienst de scholengroepen bij de risicoanalyse (en het beheersplan) betreffende legionella en van speeltuigen en speeltoestellen en ook bij doorlichtingen door het Ministerie van Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

De voltallige personeelsformatie bestaat uit een preventieadviseur-coördinator, drie regiomanagers niveau 1, één preventieadviseur niveau 1 en tien preventieadviseurs niveau 2. Elke preventieadviseur is verantwoordelijk voor een “afdeling” waarvan twee scholengroepen deel uitmaken.

Tel. secretariaat: 02 790 96 45

Sociale Dienst voor de Personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs vzw

Diensthooft administratieve cel: • Marcel Vandenhecke

Conform het syndicaal statuut en het Besluit van de Vlaamse regering van 16 juni 1995 wordt de Sociale Dienst beheerd door een autonome vereniging zonder winstoogmerk. De beleidslijnen worden uitgezet door de algemene vergadering, die bestaat uit 12 leden aangewezen door de drie representatieve vakorganisaties en 12 leden aangewezen door het Gemeenschapsonderwijs. De raad van bestuur neemt het dagelijks beleid van de vzw waar en bestaat uit 6 leden.

Samenstelling raad van bestuur:

- Nadine Marechal
- Frans Holsters
- Louis Raymaekers
- Alfons De Fleur
- August Louwet
- Marcel Vandenhecke

Samenstelling algemene vergadering: Behalve de leden van de raad van bestuur zetelen ook de volgende personen in de algemene vergadering: Francis Bautmans, Marc Borremans, Nicole Brehmen, Pierre Bruyneel, Mimy Cerstelotte, Leon De Borger, Hugo Deckers, Miel Defillet, Rita De Smet, Jaak Goossens, Annemie Loots, Marie-Rose Philippens, Maria Tomme, Lena Tytgat, Leon Van de Sijpe, Benny Van der Linden, Paula Van de Zande en Joseanne Vanhove.

De vzw Sociale Dienst komt tegemoet in verscheidene kosten van rechthebbende personeelsleden en gepensioneerden van het Gemeenschapsonderwijs. Sommige tegemoetkomingen zijn afhankelijk van het inkomensniveau, andere worden onafhankelijk van het inkomen uitgekeerd.

Afhankelijk van het inkomensniveau zijn tegemoetkomingen in medische verblijfkosten, prothesekosten, tandheelkundige kosten, medische en aanverwante kosten, niet nader gedefinieerde kosten die verband houden met de medische problematiek en bepaalde vakantiekosten.

Onafhankelijk van het inkomensniveau kunnen renteloze leningen worden uitgekeerd, maar ook voorschotten op wedde of pensioen, geboorte- of adoptiepremies, een pensioenpremie en een begrafenisvergoeding.

De volgende personen worden als rechthebbenden beschouwd, voorzover ze niet ressorteren onder het werkingsveld van een andere sociale dienst en voorzover ze hun rechtgevende diensten in hoofdambt presteerden:

- alle personeelsleden, in welke hoedanigheid ook, die op het ogenblik van hun aanvraag sinds minimum 3 maanden in het Gemeenschapsonderwijs tewerkgesteld zijn en die hun wedde of loon hetzij door het departement Onderwijs hetzij door een scholengroep uitbetaald krijgen;
- alle personeelsleden in actieve dienst of in disponibiliteit, met uitzondering van diegenen die wegens persoonlijke aangelegenheden ter beschikking gesteld zijn;
- alle personen die ten laste vallen van de bovenvermelde rechthebbenden;
- de echtgenoten of samenwonende partners van de personeelsleden of van overleden personeelsleden;
- de gepensioneerde vast benoemde personeelsleden, op voorwaarde dat ze op de vooravond van hun opruststelling effectief personeelslid van het Gemeenschapsonderwijs waren;
- de gepensioneerde tijdelijke en contractuele personeelsleden, op voorwaarde dat ze op de vooravond van hun opruststelling effectief gedurende minstens 10 maanden in dienst waren in het Gemeenschapsonderwijs en effectief betaald werden door het departement Onderwijs of de scholengroep, herfst-, kerst-, krokus-, paas- en zomervakantie niet inbegrepen.

Tel. administratieve cel: 02 790 97 98

E-mail: SD.GO@skynet.be

De scholengroepen

Scholengroepen en scholengemeenschappen

Het *Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs* van 14 juli 1998 heeft het zwaartepunt van de bestuursbevoegdheden bij de 28 scholengroepen van het Gemeenschapsonderwijs gelegd. Elke scholengroep heeft bestuursbevoegdheid over alle instellingen van het Gemeenschapsonderwijs in een welbepaald gebied. Elke scholengroep omvat minstens een aantal basis- en secundaire scholen, een centrum voor volwassenenonderwijs en in de meeste gevallen ook een centrum voor leerlingenbegeleiding. Aan het hoofd staat een algemeen directeur, bijgestaan door een raad van bestuur en een college van directeurs.

Daarnaast zijn er scholengemeenschappen actief, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs. Het zijn vrijwillige samenwerkingsverbanden die voornamelijk adviesbevoegdheid hebben ten aanzien van de scholengroep.

In het secundair onderwijs zijn het scholengemeenschappen tussen scholen van het Gemeenschapsonderwijs en/of het gesubsidieerd vrij onderwijs die binnen een geografisch afgebakende zone instaan voor de onderwijsvoorziening. Zij organiseren een multisectoraal onderwijsaanbod, kunnen afspraken maken over b.v. het personeelsbeleid, de aanwending van de wekelijkse uren-leraar en investeringen in schoolgebouwen. In september 2004 zijn ze het laatste werkjaar van hun eerste termijn ingegaan. Op 1 september 2005 start een nieuwe werkperiode van zes jaar.

Op 1 september 2004 werden er in het Gemeenschapsonderwijs 41 scholengemeenschappen voor het basisonderwijs opgericht. Hun doel is vooral het draagvlak van de aangesloten scholen te verbreden, de beschikbare middelen efficiënter te gebruiken en het management te verbeteren. Drie van de 41 werden netoverstijgend opgericht, twee met het vrij gesubsidieerd onderwijs en één met het gemeentelijk onderwijs. Hun werktijd is beperkt tot één schooljaar. Vanaf 1 september 2005 worden nieuwe basisscholengemeenschappen gevormd, die voor een vaste termijn van zes schooljaren zullen fungeren.

Lijst van de scholengroepen

Scholengroep 1:	113803	Antwerpen
Benaming:		ANT1GON
Algemeen directeur:		Dirk Van de Vondel (wnd.)
Straat:		Fr. Craeybeckxlaan 24
Plaats:		2100 Deurne
Telefoon:		03 360 82 90
Fax:		03 360 82 99
E-mail:		sgr1@gemeenschapsonderwijs.be
Scholengroep 2:	113811	Kapellen - Kalmthout
Benaming:		Forum
Algemeen directeur:		Carlo Janssens
Straat:		Sint-Catharinastraat 10
Plaats:		2940 Stabroek
Telefoon:		03 568 34 80
Fax:		03 568 34 89
E-mail:		algemeensecretariaat.sgr2@gemeenschapsonderwijs.be
Scholengroep 3:	113829	Brasschaat - Malle - Schoten
Benaming:		Agora
Algemeen directeur:		Eugène Claes
Straat:		Emiel Blangenoisstraat 2
Plaats:		2900 Schoten
Telefoon:		03 658 52 31
Fax:		03 653 31 08
E-mail:		ka.schoten@sgr3.be
Scholengroep 4:	113837	Mortsel - Edegem - Lier
Benaming:		KLA4
Algemeen directeur:		Marc Lemmens
Straat:		Mortselsesteenweg 54
Plaats:		2540 Hove
Telefoon:		03 454 67 70
Fax:		03 454 69 28
E-mail:		administratie.sgr4@pi.be

Scholengroep 5:	113845	Mechelen - Keerbergen - Heist-op-den-Berg
	Algemeen directeur:	Robrecht Chaffart
	Straat:	Vlieghavenlaan 1
	Plaats:	3140 Keerbergen
	Telefoon:	015 50 41 50
	Fax:	015 52 50 42
	E-mail:	sgr5@gemeenschapsonderwijs.be
Scholengroep 6:	113852	Boom - Niel - Willebroek
	Benaming:	Rivierenland
	Algemeen directeur:	Luc Van Gasse
	Straat:	Lindestraat 119
	Plaats:	2880 Bornem
	Telefoon:	03 889 08 00
	Fax:	03 897 98 24
	E-mail:	info@scholengroep-rivierenland.be
Scholengroep 7:	113861	Kempen
	Algemeen directeur:	Jan Michielsens
	Straat:	Grote Markt 52
	Plaats:	2300 Turnhout
	Telefoon:	014 47 10 60
	Fax:	014 47 10 65
	E-mail:	scholengroepkempen@sgrkempen.be
Scholengroep 8:	113878	Brussel
	Algemeen directeur:	Jacques Goris
	Straat:	Oudstrijderslaan 200
	Plaats:	1140 Evere
	Telefoon:	02 702 30 61
	Fax:	02 702 30 60
	E-mail:	sgr8@gemeenschapsonderwijs.be
Scholengroep 9:	113886	Asse - Wemmel - Halle
	Benaming:	Ringscholen
	Algemeen directeur:	Freddy Schellens
	Straat:	Zijp 18
	Plaats:	1780 Wemmel
	Telefoon:	02 460 47 97
	Fax:	02 460 81 21
	E-mail:	sgr9@gemeenschapsonderwijs.be
Scholengroep 10:	113894	Vilvoorde - Zaventem
	Benaming:	Midden-Brabant
	Algemeen directeur:	Robert Steuts
	Straat:	Waversesteeweg 41
	Plaats:	3090 Overijse
	Telefoon:	02 769 73 73
	Fax:	02 769 73 79
	E-mail:	centrale.administratie@sgr10.be

Scholengroep 11:	113902	Leuven - Tienen - Landen
	Algemeen directeur:	Gunther Degroote
	Straat:	Redingenstraat 88
	Plaats:	3000 Leuven
	Telefoon:	016 31 45 70/71
	Fax:	016 31 45 80
	E-mail:	sgr11@gemeenschapsonderwijs.be
Scholengroep 12:	113911	Aarschot - Diest - Tessenderlo
	Benaming:	ADITE
	Algemeen directeur:	Guy Beckx
	Straat:	Boudewijnvest 1A
	Plaats:	3290 Diest
	Telefoon:	013 35 04 94
	Fax:	013 35 04 99
	E-mail:	jeanine.meeus@sgr12adite.be
Scholengroep 13:	113928	Lanaken - Tongeren - Sint-Truiden
	Benaming:	Zuid-Limburg
	Algemeen directeur:	Paul Vanderstukken
	Straat:	Koning Albertlaan 58
	Plaats:	3620 Lanaken
	Telefoon:	089 73 06 88/81
	Fax:	089 71 87 41
	E-mail:	sgr13@gemeenschapsonderwijs.be
Scholengroep 14:	113936	Maasland
	Algemeen directeur:	Guy Cleuren
	Straat:	Halmstraat 12
	Plaats:	3600 Genk
	Telefoon:	089 84 99 00/01
	Fax:	089 84 99 15
	E-mail:	sgr14@gemeenschapsonderwijs.be
Scholengroep 15:	113944	Limburg Noord
	Algemeen directeur:	Louis Raymaekers
	Straat:	Sint-Margrietstraat 13
	Plaats:	3582 Beringen
	Telefoon:	011 42 77 95
	Fax:	011 42 88 16
	E-mail:	sgr15@skynet.be
Scholengroep 16:	113951	Hasselt
	Benaming:	Midden-Limburg
	Algemeen directeur:	Willy Vanhove
	Straat:	A. Hertzstraat 2
	Plaats:	3500 Hasselt
	Telefoon:	011 85 87 40
	Fax:	011 85 87 50
	E-mail:	willy.vanhove@skynet.be

Scholengroep 17: 113969 Waasland

Algemeen directeur: Guy Van Lancker
Straat: Kerkstraat 153A
Plaats: 9190 Stekene
Telefoon: 03 790 18 80
Fax: 03 789 08 68
E-mail: sgr17@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 18: 113977 Dendermonde - Lokeren - Wetteren

Benaming: Schelde-Dender-Durme
Algemeen directeur: Hans Weyns
Straat: Zuidlaan 3
Plaats: 9200 Dendermonde
Telefoon: 052 25 17 72
Fax: 052 25 17 89
E-mail: sgr18@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 19: 113985 Aalst - Denderleeuw - Ninove

Benaming: Dender
Algemeen directeur: Firmin Verbrugge
Straat: Welvaartstraat 70 bus 4
Plaats: 9300 Aalst
Telefoon: 053 76 91 40
Fax: 053 76 91 41
E-mail: sgr19@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 20: 113993 Geraardsbergen - Zottegem

Benaming: Zuidoost-Vlaanderen
Algemeen directeur: Harry Willekens
Straat: Papiermolenstraat 103
Plaats: 9500 Geraardsbergen
Telefoon: 054 41 07 24
Fax: 054 41 04 62
E-mail: sgr20@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 21: 114009 Avelgem - Oudenaarde - Ronse

Benaming: Vlaamse Ardennen
Algemeen directeur: Jacques Vanhamme
Straat: Dr. De Wolfplein 9
Plaats: 9700 Oudenaarde
Telefoon: 055 33 45 50
Fax: 055 30 96 12
E-mail: sgr21@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 22: 114017 Gent

Benaming: Panta Rhei
Algemeen directeur: Jan De Maeyer
Straat: Ooievaarsnest 3
Plaats: 9050 Gentbrugge
Telefoon: 09 272 77 77
Fax: 09 272 77 79
E-mail: sgr22@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 23: 114025 Meetjesland

Algemeen directeur: Mark Desmidt
Straat: Beukenstraat 1
Plaats: 9900 Eeklo
Telefoon: 09 378 60 01
Fax: 09 378 46 53
E-mail: sgr23@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 24: 114033 Deinze - Tielt - Waregem

Algemeen directeur: Daniël De Coninck
Straat: Polderdreef 42
Plaats: 9840 De Pinte
Telefoon: 09 280 73 10
Fax: 09 280 73 19
E-mail: sgr24@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 25: 114041 Brugge

Benaming: Brugge-Oostkust
Algemeen directeur: Philip Vanhaverbeke
Straat: Rijselstraat 3B
Plaats: 8200 Sint-Michiels
Telefoon: 050 63 17 61
Fax: 050 63 17 68
E-mail: sgr25@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 26: 114082 Kortrijk

Benaming: Mandel en Leie
Algemeen directeur: Willy Dewulf
Straat: Hugo Verrieststraat 68
Plaats: 8800 Roeselare
Telefoon: 051 26 75 50
Fax: 051 26 75 67
E-mail: sgr26@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 27: 114058 Oostende

Algemeen directeur: Arlette Clauwaert (Xavier Defrancq a.i.)
Straat: L. Spilliaertstraat 29
Plaats: 8400 Oostende
Telefoon: 059 51 05 24
Fax: 059 80 79 93
E-mail: sgr27@gemeenschapsonderwijs.be

Scholengroep 28: 114066 Westhoek

Algemeen directeur: Ronald Maurau
Straat: Kaaskerkestraat 22 bus 2
Plaats: 8600 Diksmuide
Telefoon: 051 50 50 50
Fax: 051 50 51 52
E-mail: sgr28@gemeenschapsonderwijs.be

Organisaties

CoördinatieRAad van Algemeen Directeurs vzw (Co-RA)

Voorzitter:	Carlo Janssens
Straat:	St.-Catharinastraat 10
Plaats:	2940 Stabroek
Telefoon:	03 568 34 80
Fax:	03 568 34 89
E-mail:	algemeensecretariaat.sgr2@gemeenschapsonderwijs.be
Web:	http://www.co-ra.be

Directeurs Gemeenschapsonderwijs (DIRGO)

Voorzitter:	Jozef Naessens
Straat:	MS 1 Dendermonde, Zuidlaan 3
Plaats:	9200 Dendermonde
Telefoon:	052 25 17 77
Fax:	052 25 17 89
E-mail:	MS. DENDERMONDE@gemeenschapsonderwijs.be

Vereniging Instellingshoofden Basisonderwijs (VIRBO)

Voorzitter:	Alex De Smedt
Straat:	BS Einstein, Einsteinlaan 1
Plaats:	8420 De Haan
Telefoon:	059 23 37 52
Fax:	059 23 33 06
E-mail:	bs.einstein@skynet.be
Web:	http://www.virbo.be

Directeurs Buitengewoon Basisonderwijs (DIBUO)

Voorzitter:	Egide Dewit
Straat:	Heemschool, Koning Albertlaan 181
Plaats:	1120 Brussel
Telefoon:	02 262 03 20
Fax:	02 262 07 82
E-mail:	mpi.heemschool1@gemeenschapsonderwijs.be

Atheneum

Voorzitter:	Wilfried De Rijck
Straat:	KA Mortsel, Mechelsesteenweg 194
Plaats:	2640 Mortsel
Telefoon:	03 449 88 93
Fax:	03 449 57 53
E-mail:	KA.MORTSEL@gemeenschapsonderwijs.be
Web:	http://www.atheneum.be

Vereniging Instellingshoofden Gemeenschapsonderwijs Middenscholen (VIGOM)

Voorzitter:	Herman Swerts
Straat:	MS Leopoldsburg, Atheneumstraat 2
Plaats:	3970 Leopoldsburg
Telefoon:	011 34 31 04
Fax:	011 39 17 09
E-mail:	MS. LEOPOLDSBURG@gemeenschapsonderwijs.be

Vereniging Directeurs Buitengewoon Secundair Onderwijs (VEDIBUSO)

Voorzitter:	Bernard Billiet
Straat:	SBSOGO De Varens, Nieuwe St.-Annadreef 27
Plaats:	8200 Sint-Andries
Telefoon:	050 38 86 60
Fax:	050 38 87 83
E-mail:	sbso.sint-andries@gemeenschapsonderwijs.be

Directeurs Volwassenenonderwijs Gemeenschapsonderwijs (DIRVOGO)

Voorzitter:	Rudy Van Megroot
Straat:	CVO Lokeren, Brouwerijstraat 5
Plaats:	9160 Lokeren
Telefoon:	09 348 38 45
Fax:	09 349 04 67
E-mail:	rudy.vanmegroot@uwcvvo.be

Beheerders Internaten Gemeenschapsonderwijs (BIGO)

Voorzitter:	Gilbert Vannutte
Straat:	Internaat De Zandberg, Elfde Liniestraat 18
Plaats:	3500 Hasselt
Telefoon:	011 30 77 60
Fax:	011 30 77 31
E-mail:	zandberg@hotelschoolhasselt.be

Raad van Directeurs CLB (RADI)

Voorzitter:	Benny Van der Linden
Straat:	CLB Brasschaat, Van Hemelrijcklei 81
Plaats:	2930 Brasschaat
Telefoon:	03 651 79 11
Fax:	03 653 03 14
E-mail:	benny.vanderlinden@sgr3.be

Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs vzw (ROGO)

Directeur:	Marc De Meerleer
Straat:	J. de Lalaingstraat 28
Plaats:	1040 Brussel
Telefoon:	02 790 95 83 of 0495 25 09 81
Fax:	02 790 96 92
E-mail:	rogo@gemeenschapsonderwijs.be
Web:	http://www.rogovzw.be

Colofon

Het Gemeenschapsonderwijs

Straat: Emile Jacqmainlaan 20
Plaats: 1000 Brussel
Telefoon: 02 790 92 00
Fax: 02 790 92 01
E-mail: info@gemeenschapsonderwijs.be
Website: www.gemeenschapsonderwijs.be

Verantwoordelijke uitgever: Urbain Lavigne, afgevaardigd bestuurder
Redactie: Communicatiedienst Gemeenschapsonderwijs
Concept en realisatie: CIBE centrum voor overheidscommunicatie vzw
www.cibe-cvo.be